

Museum Plantin-Moretus 2024-2028

Inleiding

Dit huis, dit museum is in alles uniek. Het is het best bewaarde historisch huis in Vlaanderen met de oorspronkelijke inboedel in situ, het is Unesco-werelderfgoed. Als enige nog bewaarde pré-industriële drukkerij-atelier ter wereld bewaart het museum een van de belangrijkste typografische collecties ter wereld, het archief is in zijn totaliteit *Memory of the World*, het Prentenkabinet is het grootste in Vlaanderen, de erfgoedbibliotheek is door zijn grote collectie oude drukken en collectie manuscripten een van de belangrijke collectiegeheelen in Vlaanderen. Museum Plantin-Moretus is een van de oudste musea in Vlaanderen, in 2026-2027 bestaat het 150 jaar.

De kracht van het samenspel van al deze factoren is de absolute sterkte van Museum Plantin-Moretus, dit is wat we zijn, we omarmen dit. Daarom blijven we ons meer dan 100% inzetten om dit huis en zijn collecties te bewaren voor de toekomst, te ontsluiten voor een breed publiek, open te stellen voor onderzoek en digitaal beschikbaar te maken voor de internationale gemeenschap.

De grote mijlpalen voor de beleidsperiode 2019-2023 zijn (ondanks corona):

We zetten op verschillende vlakken in op de versterking van onze digitale content. We lanceerden het online onderzoeksplatform *Plantin Press Online*, i.s.m. Google Books werden 10.000 oude drukken gedigitaliseerd en dankzij een projectsubsidie van Vlaanderen konden we de collectie van c. 14.000 houtblokken inventariseren en digitaliseren. Rond deze houtblokken lanceerden we *Impressed by Plantin*, een project om onze bezoekers en fans te stimuleren om erfgoed als inspiratie voor creatie te gebruiken. Tot op vandaag leeft dat project door in creaties van modeontwerpers, studenten productontwikkeling, de grafische sector... Met *Impressed* als vlaggenschip bouwden we onze sociale media uit, waaronder Instagram dat op een 18 maanden tijd groeide naar 6.000 volgers.

De collectie werd verrijkt met symbolische werken als een Rubenstekening, een Spaanstalige atlas en de Utopiakaart van Ortelius, het archief rond het onderzoek van prof. Vervliet naar onze typografische collectie, een schenking door Philip Aguirre van zijn grafisch werk. Tijdens de coronaperiode ondersteunden we jong talent met een creatieopdracht ter verrijking van de collectie prentenkabinet en een expo.

Voor de zorg van de collecties en housekeeping voor de interieurs werken we met een middellange termijn planning gebaseerd op de inzet van externe experts, eigen experts en vrijwilligers.

We zetten stappen op vlak van participatie, gedeeld curatorschap, het vertalen van 16de eeuw erfgoed als spiegel voor de 21ste eeuw en het aan het woord laten van de bezoekers als opstap naar meerstemmigheid in zowel de projecten die we programmeerden nav het 500ste geboortjaar van Plantin (2020) als in de expo 'Een Italiaan komt naar de Nederlanden' (2022). In het kader hiervan testten we ook een project rond burgerwetenschap uit.

Het museum treedt ook naar buiten, niet alleen via de samenwerkingsverbanden en bruiklenen, maar ook in de buurt en de stad. Onze mobiele drukpers gemonteerd op een bakfiets trekt, geprogrammeerd door de buurtpartners, dankzij de inzet van vrijwilligers naar speelpleinen, scholen en projecten.

In de beleidsperiode 2024-2028 bouwen we voort op onze beleidsopties en werking van de voorbije beleidsperiode en voeren geen grote koerswijzigingen door. We verduurzamen onze vaste werking, met extra aandacht voor een geïntegreerde zorg voor het historisch huis en de collecties en voor een inhaalbeweging voor de technische collecties. We ontwikkelen projecten om dit huis verder te laten groeien en het belang ervan te versterken. Het prentenkabinet en het historisch huis treden meer naar buiten. Daarom ligt de focus sterk op het lokale/Antwerpse, regionale en landelijk niveau zonder het internationale te verwaarlozen. Onze tools daarvoor zijn samenwerking, contentmarketing en digitale ontwikkeling. We geven onszelf de ruimte om de werking doorheen de beleidsperiode nog verder bij te sturen indien we de nood voelen om sneller in te spelen op evoluties in de maatschappij of om projecten gelanceerd vanuit partners een kans te geven die belangrijk zijn voor de toekomst van dit historisch huis.

Belangrijke groeitrajecten zijn :

- een betere zichtbaarheid van het Prentenkabinet
- de verhoging van de zorg voor het historisch huis en het monument
- een versterking van de internationale samenwerking met universiteiten om studenten meer in te zetten op (voorbereidend) onderzoek
- een sterkere digitale strategie opzetten mét aandacht voor duurzame werking
- het 16de - 17de-eeuwse uitgevers- en drukkershuis volwaardig zijn verhaal laten vertellen met inzet op meerstemmigheid
- museum en buurt bouwen een partnerschap
- naast een sterke internationale profilering gericht inzetten op een regionaal publiek
- onze primaire erfgoedgemeenschappen als verzamelaars, onderzoekers en de verenigingen rond het huis nog sterker betrekken in de groei van het museum.

Achteraan dit beleidsplan is een begrippenlijst opgenomen en een overzicht van partners en gevestigde samenwerkingsverbanden. We hebben ervoor gekozen om de duidingen niet telkens in de tekst zelf op te nemen, maar achteraan te bundelen.

Missie

Dit huis vertelt over de kracht van het gedrukte woord en beeld, hoe ze inspireren en de wereld vorm geven. Het nodigt uit om verbinding te maken met collecties en met elkaar.

Visie

Onze focus ligt op:

Geïntegreerde zorg gebouw en collectie

We kiezen voor een geïntegreerd zorgtraject. We trekken het concept van *housekeeping* door in de dagelijkse zorg om het huis en haar collecties voor de toekomstige generaties op een hedendaagse relevante manier te bewaren. Met onze geïntegreerde aanpak van cultureel en onroerend erfgoed nemen we een voorbeeldfunctie in voor Vlaanderen.

Lokale, regionale, nationale en internationale samenwerking

We vernetwerken ons lokaal, regionaal, nationaal en internationaal. We nemen een actieve rol in deze samenwerkingen rond onze grote erfgoedgehelen: historisch huis, prentenkabinet, typografische en technische collecties en erfgoedbibliotheek. We participeren aan initiatieven rond digitale ontwikkelingen en we versterken internationale samenwerking rond onderzoek.

De buurt, stad en regio

Het museum begint op de Vrijdagmarkt. We treden naar buiten met onze collecties en verhalen. We verhogen de verbinding met buurt, stad en regio en zetten sterk in op connectie om de werking van het huis te verbreden. We besteden aandacht aan regionale bezoekers door extra verrassend aanbod te creëren.

Inclusie, participatie, actualiteit en meerstemmigheid

Dit huis is voor iedereen. Wij geven iedereen een warm onthaal en slechten zo veel mogelijk drempels. We plaatsen de mens centraal in onze hele werking en we werken evenwaardige en volwaardige partnerschappen uit. Wat er vandaag gebeurt, beïnvloedt hoe wij continu betekenis geven aan de collecties van het huis. Via storytelling brengen we het verhaal van de grote figuren en geven we aandacht aan de kleine verhalen uit het dagelijkse leven.

We laten het eeuwenoude uitgever-en drukkershuis volwaardig zijn verhaal vertellen met inzet op meerstemmigheid. Vanuit de betekenis van het huis distilleren we belangrijke momenten waar we een jaar aan wijden. De programmatie daarvan wordt in samenwerking met onze erfgoedgemeenschappen ingevuld.

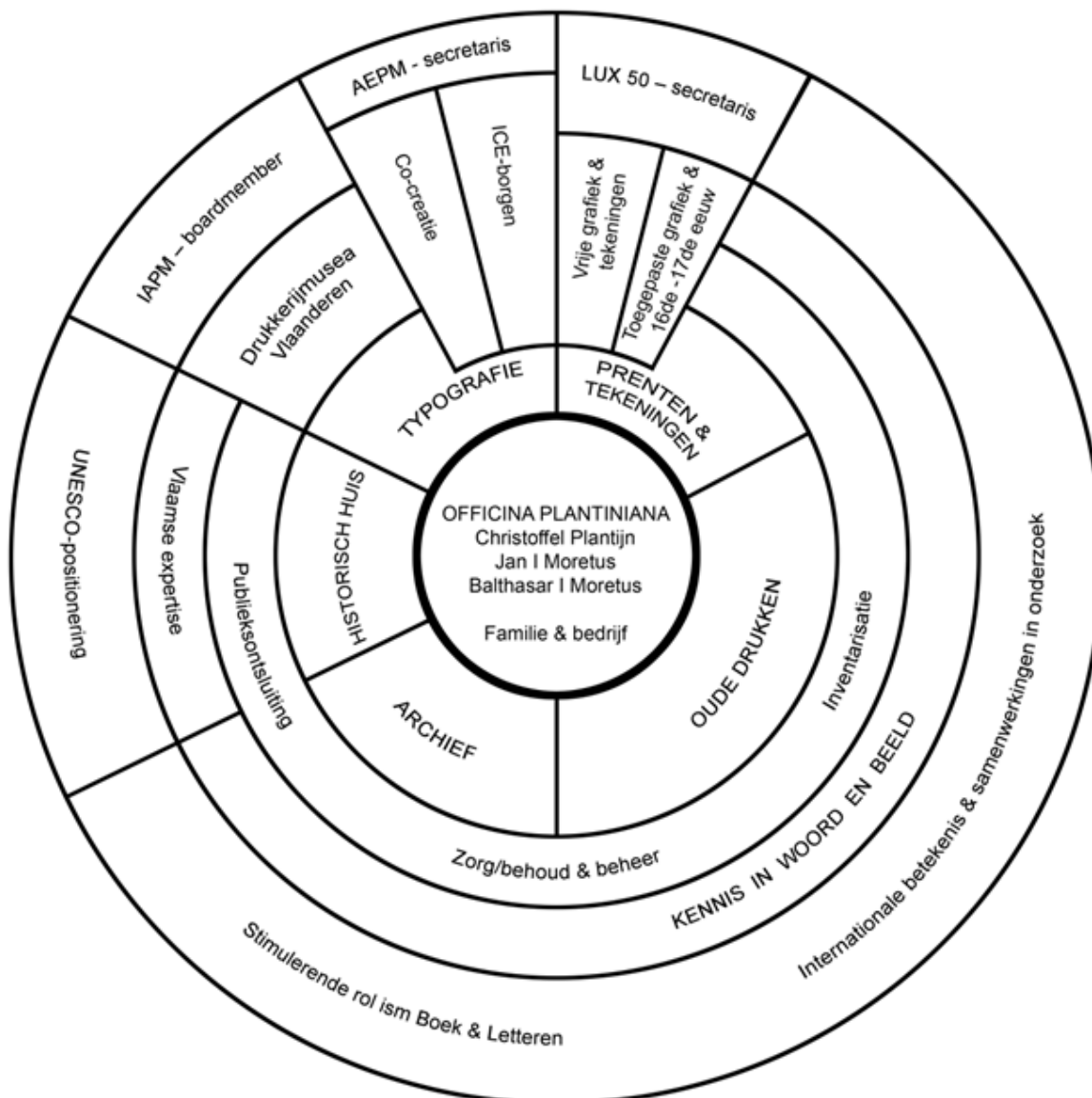
Duurzaamheid staat centraal in de werking, digitale ontwikkeling en het culturele ondernemerschap

Onze visie rond de financieringsmix gaat voorbij aan de snelle en korte sponsoracties, maar zet in op duurzame relaties, waarbij vrijwilligers een volwaardige bijdrage leveren. We zetten een digitale strategie uit met aandacht voor duurzame producten. We stimuleren experiment en interactief onderzoek.

150 jaar museum in 2026-2027

Dit huis staat er 450 jaar en het museum bestaat 150 jaar. We grijpen ons feestjaar aan om een stand van zaken te maken van onze strategie, onze doelstellingen, onze werking en onze groei. Dit zal de basis vormen voor onze visie naar de volgende beleidsperiode (2029-2033) toe.

Kernidentiteit – kernwerking Museum Plantin-Moretus

Vijf horizontale doelen & acht strategische doelstellingen

In onze werking maken we een onderscheid tussen horizontale (HD) en strategische doelen (SD). De vijf horizontale doelen nemen we mee in alle acties die we opzetten. Ze leggen de basis voor de operationalisering in de acht strategische doelstellingen.

HD 1 Participeren vanuit volwaardig partnerschap

Nadenken over participatie doorheen de hele werking is een automatisme geworden. We hebben hierrond belangrijke stappen gezet in het verleden en bouwen hierop voort :

- we bouwden het programma voor *Plantin 2020* met leden uit onze diverse erfgoedgemeenschappen
- de expo *Een Italiaan komt naar de Nederlanden* onderzocht mét resultaat hoe we een divers publiek meer een stem kunnen geven die ook relevant is voor alle bezoekers
- vrijwilligers krijgen de kans mee te sturen op de planning en projecten in alle geledingen van de werking (onthaal, demodrukkers, workshops, erfgoedzorg, registratie, onderzoek...)
- we realiseerden een eerste project met inzet van burgerwetenschap.

De resultaten en ervaringen die deze projecten ons brachten helpen ons verder om onze erfgoedgemeenschappen - de verenigingen die betrokken zijn bij dit huis, verzamelaars, vrijwilligers, partners uit de buurt en de creatieve industrie, scholen en universiteiten en de organisaties waar we mee samenwerken nog meer te betrekken als volwaardig partner. Ze bouwen aan de toekomst van dit huis door mee te produceren, mee te adviseren en reflecteren, mee te beslissen.

HD2 Meerstemmigheid als vertaling van een brede kijk op diversiteit

Het museum is betekenisvol en relevant in het leven van mensen. Dat kan enkel als diverse stemmen en visies aan bod komen. Het museum kiest dus voor een meerstemmige aanpak waarbij het bereid is om de eigen werking en collectie vanuit verschillende standpunten of alternatieve verhalen te bekijken. We werken hiervoor samen met relevante partners die ons helpen met een andere blik naar de collecties te kijken (dat gaat van Atlas-NT2 en UA-internationale studies, over creatieve makers met diverse achtergronden en organisaties in de buurt voor mensen met een beperking, WZC's, daklozenopvang, etc...) zodat er ruimte komt voor andere verhalen, duidingen en interpretaties.

Een meerstemmig museum is empathisch en verbindend. Het kan zich inleven en connecteren met de leefwereld van individuele mensen en alledaagse verhalen. Die alledaagse verhalen zitten in de rijke collectie van het huis, van het archief over de woon- en leefcultuur van de familie, de iconografie en beeldtaal in de collectie van het prentenkabinet, de houtblokken, de lettercollectie ..., de diverse insteken die de oude drukken kunnen opleveren, en de manier waarop we al deze grondstoffen uit vooral de 16de tot 18de eeuw kunnen spiegelen aan de 21ste eeuw.

HD 3 Lokaal, nationaal en internationaal samenwerken

Onze netwerking speelt zich af op 3 niveaus: lokaal, nationaal en internationaal.

Museum Plantin-Moretus wordt internationaal sterk bevestigd als onderzoeksplek, omwille van het belang van zijn collecties en Unesco-site. We bouwen verder op deze sterkte. De duurzame nationale en lokale werking met verschillende partners verdient evenveel aandacht als de internationale. We werken samen vanuit onze verschillende collecties en expertise met volgende netwerken:

- Drukkerijmusea en private verzamelingen in België en Europa

- Historische huizen in Vlaanderen en lokale verankering met de historische huizen in Antwerpen
- Nederlandstalige prentenkabinetten en internationale prentenkabinetten
- Bewaarders papieren erfgoed binnen de stad Antwerpen: Letterenhuis, Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience (EHC), Rubenianum
- Buurt rond het museum, in overleg met onze buurtpartners waar we al langer mee samenwerken
- Kennisdeling en gezamenlijke expertise-opbouw met andere musea binnen de Antwerpse Museumgroep

We organiseren in samenwerking met de landelijke partners jaarlijks minimaal 1 fysieke bijeenkomst rond kennisuitwisseling. Met de regionale partners is er uiteraard veelvuldiger overleg en uitwisseling. We delen expertise rond onderzoek, zorg voor de collecties, inventarisatie en het historisch huis als monument. Thema's die strategische ingebed moeten worden of maatschappelijk aangestuurd worden en hoe we samen kunnen werken aan publieksbereik en -ontsluiting. We organiseren elke twee jaar een internationaal congres met de prentenkabinetten, verankeren ons in de Association of European Printing Museums (AEPM) en ICOM/DEMIST en delen actief expertise op internationale congressen en door zelf (hybride) studiedagen te organiseren).

Onze primaire erfgoedgemeenschappen – i.e. bibliofielen, verzamelaars prenten, gespecialiseerde verenigingen gelinkt aan de specifieke collecties en specialisaties van het museum, plaatselijke drukkerswerkplaatsen en creatieve ateliers – zorgen voor een sterk lokaal netwerk waar expertise en kennis gedeeld wordt. Deze kunnen we snel inschakelen bij vragen, kortlopende projecten, evenementen, om nieuwe expertise aan te boren en dit voor de werking en projecten doorheen alle museumfuncties.

HD 4 Duurzaamheid verweven in de werking

Duurzaamheid is al langer verweven in heel de werking van Museum Plantin-Moretus. Het beleid van de Antwerpse Museumgroep sluit daarom naadloos aan op onze eigen strategie. Samen voeren we het duurzaamheidsdenken door in alle afdelingen van onze musea en bij alle medewerkers. Dit mondt uit in een breed gedragen actieplan. We laten ons hiervoor ondersteunen door een toolbox die musea internationaal als model voor hun duurzaamheidsvisie gebruiken. We kijken zowel naar snelle winst als een langetermijn verankerd veranderingsproces. We zetten dit veranderingstraject kracht bij door maximaal in te spelen op het Klimaatplan van de stad. Energie-efficiëntie en duurzaam patrimoniumbeheer zijn prioritair. Via initiatieven als Stadslab 2050 zoeken we samen met de stad naar grote en kleine ingrepen voor de groep: aankoopbeleid, hergebruik materiaal, klimaatregeling, conservatiemethoden, mobiliteit bezoekers... .

Voor Museum Plantin-Moretus stopt het daar niet. Duurzaamheid betekent voor ons naast de ecologische impact van onze werking, ook hoe dit ingezet kan worden voor het (digitale) behoud en opslag van de collecties, een efficiënt beheer en hoe we onze maatschappelijke impact vergroten.

HD 5 Werelderfgoed/Unesco

Dit huis neemt een aparte plaats in het erfgoedveld in. Het is werelderfgoed in al zijn facetten. Dit huis is meer dan een museum. Het is het beste bewaarde historisch huis in Vlaanderen in openbaar bezit. Het herbergt een internationaal belangrijke typografische en drukkerscollectie, oude drukken en handschriften, een bedrijfs- en familiearchief van 1550 tot 1876 en een prentenkabinet. Deze collecties zijn onmiskenbaar één geheel, de complementariteit van deze collecties verhoogt de relevantie voor de bezoeker en voor wetenschappelijk onderzoek naar de geschiedenis van de Europese (pre-industriële boek)drukkunst, illustratietechnieken en de verspreiding van

de Zuid-Nederlandse beeldtaal in de 16de en 17de eeuw. Het woonhuis en het drukkersbedrijf zijn UNESCO-werelderfgoed. Het bedrijfs- en familiearchief is UNESCO *Memory of the World*.

Museum Plantin-Moretus is op heel veel vlakken schottenoverschrijdend. Het museum sluit met zijn collectie en werking naadloos aan bij verschillende door het Cultureel-erfgoeddecreet gedefinieerde types collectiebeherende instellingen. Het huis is de bewaarder van grote collectiegehelen die ofwel opgenomen zijn op de Topstukkenlijst Vlaanderen of bestemd tot cultuurgooederen door Onroerend Erfgoed Vlaanderen. Ook als onroerend erfgoed voeren we een beleid rond publiek en presentatie. We maken niet alleen de doelstellingen van het Cultureel-erfgoeddecreet waar, maar ook de beleidsopties van Toerisme Vlaanderen geformuleerd in 'Reizen naar Morgen' en beantwoorden met onze aanpak en strategie aan de visieontwikkelingen binnen Onroerend Erfgoed.

SD1 – Museum Plantin-Moretus 150 jaar museum

In 2026-2027 vieren we 150 jaar museum. Het feestjaar is het cruciale momentum waar we naartoe werken vanuit alle functies en waar we onze verwezenlijkingen, zoals gedefinieerd in de strategische doelstellingen, met elkaar verbinden. Het moment ook om te evalueren en de lessons learned mee te nemen naar de volgende beleidsperiode. We voorzien n.a.v. van deze verjaardag i.s.m. onze erfgoedgemeenschappen een update van de vaste presentatie. In de aanloop hier naartoe onderzoeken we hoe we ze meerstemmig kunnen maken.

Voor de horizontale doelen participatie, inclusie en meerstemmigheid, duurzaamheid en werelderfgoed verwijzen we voor de details door naar de acties benoemd in de strategische doelen.

Meetbare actie	Indicator	Meetfrequentie
Gedeelde onderzoeksplatformen	Weerslag op voortgang onderzoek	Release 2024
Het historisch huis (zorg & ontsluiting) is volwaardig onderdeel van de museumwerking	Gerealiseerd en meerjarenplanning	Release 2025
Participatie vanuit verschillende erfgoedgemeenschappen om programma feestjaar te realiseren	Evaluatie en verdere strategie	Na elk project
Programma voor het feestjaar	Retroplanning ligt vast	Najaar 2025
Marketingplan voor het feestjaar	Gerealiseerd	Begin 2026
De vaste presentatie is meerstemmig geactualiseerd	Gerealiseerd en evaluatie	Release 2027
De banden met buurt en regio zijn verstevigd	Evaluatie en verdere strategie	Jaarlijks
We verwelkomen ons internationaal netwerk op 2 toonaangevende congressen: 2026 AEPM en 2027 ICOM/DEMIST	Gerealiseerd	Release

SD2 – Digitalisering

De digitale werking is een speerpunt in onze verdere ontwikkeling. Zo versterken we onze positie als onderzoeksplek, vergroten we ons internationaal bereik, ontplooiën we nieuwe vormen van participatie en breiden we de digitale publieksontsluiting uit.

Het museumteam heeft grote stappen gezet op vlak van digitalisering met de lancering van het online onderzoeksplatform de Plantin Press Online dat de verschillende collecties van de Officina Plantiniana inhoudelijk verbindt. Samen met EHC stapten we in zee met Google Books om zo het digitaliseren van de erfgoedbibliotheek te versnellen en in onze planning ruimte in te kunnen bouwen voor het digitaliseren van het archief en de prenten- en

tekeningencollectie. Alle houtblokken staan digitaal ter beschikking, en zijn getagd zodat ze ook via een laagdrempelige interface doorzoekbaar zijn voor het brede publiek (zie <https://collectie.antwerpen.be/impressedbyplantin/all-woodcuts>). We zetten een groter project op rond het inzetten van burgerwetenschap en zijn actief in het aandragen van termen en definities voor AAT. De stad en de Antwerpse Museumgroep zijn sterke partners in de ontwikkelingen van onze digitale werking.

We gebruiken al een aantal relevante digitale kanalen om te communiceren met ons doelpubliek, waaronder de website en sociale media. We willen daarin verder groeien om onze verschillende doelpublieken nog beter te betrekken – van iemand die gewoon een ticket online wil kopen tot een kenner die zich wil verdiepen in onze collecties. Een toekomstbestendige digitale communicatie krijgt dan ook een specifieke plaats in het marketingplan, en is iets dat we jaarlijks willen evalueren.

Verder willen we vooral groeien in het op een publieksvriendelijke manier ter beschikking stellen van onze collectiedata en beelden (denk aan IIF), projectmatig aanpakken van de versterking van de data, nieuwe vormen van digitale beleving ontwikkelen voor onze lokale en internationale gemeenschappen. Het digitale ecosysteem dat binnen de Antwerpse museumgroep ontwikkeld is, vormt de architecturale basis voor alle vormen van ontsluiting. Onderzoek en experiment moeten leiden tot duurzame producten. We willen een duurzaam databeleid met de focus op veilige, leesbare, opgeschoonde, uniforme en persistente data, met aandacht voor betaalbaarheid en vindbaarheid. Samen met onze groep musea, Letterenhuis en EHC, willen we een strategisch sterke visie op digitalisering in onze werking inbedden.

Participatie	.We zetten een project op rond burgerwetenschap (bv. online-transcriptieplatform). .We betrekken erfgoedgemeenschappen om sterke online communities te bouwen die helpen onze kennis over de collecties te vergroten, te registreren (borgen) en digitaal ter beschikking te stellen.
Diversiteit/inclusie	.We bekijken onze bestaande data vanuit de gewenste diversiteit en inclusie, passen aan waar nodig en bewaken dit continu. .Voor al onze online platformen houden we rekening met de WCAG richtlijnen. .We zetten digitale middelen om de toegankelijkheid van dit huis te vergroten voor bezoekers die hier niet geraken.
Samenwerking	.We (i.s.m. Letterenhuis en EHC) zorgen samen voor een optimalisatie van collectieregistratiesystemen voor bibliotheek en archief. .We bouwen verder op en met het digitale ecosysteem van de Antwerpse museumgroep en dele expertise .We ontwikkelen nieuwe digitale projecten in samenwerking met meerdere betrokken partners om zo de return van de investering te vergroten. .We zetten samenwerkingen op met hogescholen en universiteiten om projecten rond digitale storytelling en ontsluiting bouwgeschiedenis op te zetten. .We nemen actief deel aan projecten die de online ontsluiting van onze collecties versterken.
Duurzaamheid	.We nemen de tijd om te experimenteren en testen om tot duurzame systemen te komen. .We bewaren onze gegevens op een duurzame manier via e-depot. .We hebben een toekomstbestendige digitale strategie die we kunnen blijven gebruiken met kleine aanpassingen.
Werelderfgoed/Unesco	.We delen onze Unesco-collecties digitaal internationaal. .We ontwikkelen instrumenten om internationale gebruikers te bedienen.

SD2 – OD1 Collecties online verbonden – We bouwen onze collectieregistratie verder uit om onze collecties open te kunnen linken met die van erfgoedbewaarders wereldwijd.

We erkennen de noodzaak en mogelijkheden om collecties digitaal te bewaren en ter beschikking te stellen voor een gespecialiseerd en ruim publiek. De museumwebsite wordt verder uitgebouwd met duidelijkere zichtbaarheid van

de collecties, via het digitale ecosysteem van de Antwerpse museumgroep. Dat maakt ook overkoepelend zoeken doorheen de verschillende collectiebeheersystemen (Adlib, Brocade, ArchivesSpace/Arches) mogelijk.

Dit ecosysteem zet de metadata van de collecties van verschillende Antwerpse instellingen om naar Linked Open data (OSLO) volgens de FAIR principes en met gebruikmaking van IIIF. Zo kunnen deze data met elkaar, maar ook met andere buitenlandse partners verbonden worden. Door deze data vervolgens online aan te bieden, komt de sterkte van samenwerking en informatiedeling ook bij het publiek en bij onderzoekers terecht. Zo bouwen we verder aan onze digitale museumwerking voor collecties, presentatie en leeszaal. We meten het online gebruik van DAMS en de search websites. Wat rechten betreft stellen we licenties met fotografen op met het oog op zoveel mogelijk open data beleid.

Digitalisatie van (collectie-gebonden) data verloopt volgens een stappenplan, waar mogelijk in samenwerking met het stadsarchief.

Meetbare actie	Indicator	Meetfrequentie
Onderzoek met internationaal profiel naar 'online verbonden collecties Prentenkabinetten' Partners: Vlaams-Nederlands netwerk Prentenkabinetten, nog nader te definiëren eindgebruikers	Onderzoeksresultaten	Release 2027
Basisregistratie opschonen, aanvullen en verrijken op basis van een projectmatige actieplan – we kiezen hier steeds voor afgebakende projecten	Verhoging	Jaarlijks
Wikimedia i.s.m. vrijwilligers of projectmedewerkers, de Antwerpse museumgroep en meemoo	Aantal toegevoegde beelden	Jaarlijks
Verhogen digitalisering collectie op basis van een projectmatige aanpak in een planning gegoten	Verhoging	Jaarlijks
Een website die voldoet aan de noden van al onze diverse doelgroepen gaande van een gebruiksvriendelijk ticket systeem, een eenvoudigere doorzoekbaarheid van de collecties tot een overzichtelijk aanbod aan online educatief materiaal	Eerste fase 2024 Analyse gebruik	Jaarlijks

SD2 - OD 2 Interactief onderzoek – We hebben interactieve platformen opgezet zowel voor gedeeld onderzoek in samenwerking met onderzoekers als platformen waarbij we inzetten op burgerwetenschap.

We zetten bewust in op het ontwikkelen van platformen voor interactief onderzoek waarbij we zowel onderzoekers als burgers willen betrekken bij het verder bouwen aan de ontsluiting van én het verhogen van de kennis over onze collecties.

Met de Plantin Press Online hebben we een online onderzoeksplatform waarbij externe gebruikers bijdragen aan de content en Museum Plantin-Moretus modereert. We maken dit verder bekend bij onze onderzoeksgemeenschap en geïnteresseerden. Met dit project versnellen we de kennis over onze collectiegeheelen die gelinkt zijn aan de Officina Plantiniana.

In 2022 hebben we al ingezet op een project dat gerealiseerd werd vanuit burgerwetenschap (hertaling boek van Guicciardini). We bouwen verder op deze ervaringen en zetten burgerwetenschap in om onze archiefdocumenten te transcriberen en te indexeren, we kijken daarvoor naar het project *Alle Amsterdamse Akten*. Zo bouwen we een online vrijwilligerscommunity en kunnen we ook vrijwilligers blijven aantrekken om wetenschappelijk onderzoek mee voor te bereiden en uit te voeren. We borgen de opgedane kennis en expertise door dit te verankeren in (nog vast te leggen) onderdeel van het Antwerpse digitale ecosysteem.

Om dit onder de aandacht te houden en zo de bijdragen van externen levendig te houden, zetten we regelmatig communicatieacties op.

Meetbare actie	Indicator	Meetfrequentie
Vrijwilligers blijven aantrekken voor (voorbereiding op) onderzoek, we kijken hiervoor in de eerste plaats naar onze erfgoedgemeenschappen	Aantal vrijwilligers-onderzoekers	Jaarlijks
Plantin Press Online	Aantal toegevoegde bijdragen	Jaarlijks
Burgerwetenschapproject voor transcriptie van archiefmateriaal opzetten (crowdsourcing)	Aantal getranscribeerde en geïndexeerde archiefstukken	Jaarlijks

SD2 – OD3 Digitaal aanbod - We bouwen aan een duurzaam digitaal aanbod voor zowel collectieontsluiting als publieksbereik en presentatie, met een balans tussen fysiek en virtueel.

De architecturale basis voor ons digitale aanbod is het digitale ecosysteem van de Antwerpse musea. Digitale tools zijn nuttig om relevant te blijven voor de volgende generaties, die doorheen een digitale bril naar de wereld kijken. Ze verhogen de toegankelijkheid van onze collectie op een interactieve manier en verzekeren onszelf zo om de collecties voor de toekomst digitaal zeker te stellen. In deze beleidsperiode creëren we ruimte voor experimenten met digitale toepassingen, zonder ons te verliezen in dure en langdurige ontwikkelprojecten. We voeren de discussie of we AR (augmented reality) en VR (virtual reality) kunnen ontwikkelen in de context van een historisch huis en hoe dit duurzaam kan. In alle geval blijft de fysieke beleving op deze site centraal staan.

Voor mensen die niet 100% toegang hebben tot het museum (omwille van fysieke beperkingen of afstand) ontwikkelen we een breed digitaal aanbod en experimenteren we met digitale toepassingen. We werken daarvoor zowel rond onze collectie, storytelling over leven en werken op deze site en tijdelijke presentaties. Om dit te bereiken zetten we in op partnerschappen voor digitale toepassingen, en evalueren we jaarlijks het onderdeel “digitale communicatie” in het marketingplan zodat we altijd mee zijn met het snel veranderend digitaal landschap. Door samenwerking met partners verhogen we onze aanwezigheid op relevante platformen, zoals Google Arts & Culture om topstukken zichtbaar te maken. Ook het Virtueel Museum Vlaanderen kan i.h.k.v. een bovenlokaal project een meerwaarde zijn, dit moet onderzocht worden in samenwerking met de Antwerpse museumgroep.

We willen onze collecties ontsluiten naar een breed publiek, en vinden daarom belevingsgerichte aspecten belangrijk. Maar ook de diepere en eerder traditionele informatie over onze collecties willen we ontsluiten via online platformen, al dan niet thema-georiënteerd en in samenwerking met andere (Antwerpse) erfgoedinstellingen.

Meetbare actie	Indicator	Meetfrequentie
We hebben de collecties eenvoudig flexibel (zowel eenvoudig als complex) online doorzoekbaar en raadpleegbaar gemaakt voor onderzoek en andere doeleinden. Dit platform wordt uitgebreid met meer (complexe) data	Evaluatie van gebruik	Release 2028
Publieksinterface: publiek heeft toegang de digitale metadata en beelden Impressed by Plantin uitbreiden met andere collecties Digitale bibliotheek van 100 topstukken per collectie online	Aantal consultaties stijgend	Jaarlijks
Uitbreiden digitale expo's rond de 10 helden van het huis, als onderdeel van het Antwerpse digitale ecosysteem	Clusius (2026) en Kiliaan (2028)	Release
Uitbreiden aanbod op Google Arts & Culture	Nav collectiepresentaties	Jaarlijks

Storytelling rond wonen en werken in de Officina Plantiniana Partners: Immersive Lab AP Hogeschool	Aantal acties	Jaarlijks
Multimedia bij tijdelijke tentoonstellingen integreren en online ter beschikking stellen en onderzoek naar mogelijkheid om dit (online) te archiveren	Evaluatie	Per tentoonstelling
Een toekomstgerichte/duurzame digitale communicatiestrategie uitwerken	Release / Evaluatie	2024 / Jaarlijks
Digitaal aanwezig en vindbaar zijn door gevarieerde content te delen op relevante platformen, b.v. sociale media, Google Arts & Culture enz.	Aantal online toepassingen	Jaarlijks

SD3 Collecties versterken

We versterken de tekeningen-, prenten-, boeken- en archiefcollecties en verscherpen het collectieprofiel, zodat de collecties internationaal toonaangevend blijven voor onderzoekers en inzetbaar zijn voor samenwerkingen.

Het museum heeft een semi-gesloten collectie. Het collectieplan geeft duidelijk aan hoe de collectie is opgebouwd, waar de sterktes zitten en wat het verwervingsbeleid is. Dankzij de al ver gevorderde digitale registratie kunnen we dit ook staven en goed opvolgen. De typografische collectie en de kunstcollectie van het huis beschouwen we als afgesloten verzamelingen. Voor de oude drukken en het archief vullen we de hiaten aan in de collectie van de Officina Plantiniana, werken die door of in opdracht van Plantijn en zijn nazaten zijn geproduceerd. Ook voor de collectie oude prenten en tekeningen worden hiaten aangevuld. Voor de collectie moderne prenten wordt het verwervingsbeleid aangepast aan de globaliserende maatschappij. Bij het versterken en uitbouwen van de collecties maken we ruimte om dit meer te bekijken vanuit een afstemming en samenwerking met andere erfgoedbewaarders en verzamelaars.

ZIE OOK BIJLAGE: COLLECTIEPLAN

Participatie	.Dankzij een nauwere samenwerking en netwerking met (inter)nationale experts en verzamelaars vergroten we onze slagkracht bij verwervingen voor de collecties. .Partners reflecteren mee over het profiel van het Prentenkabinet en geven advies.
Diversiteit/inclusie	.Nieuwe creatie-opdrachten die passen in het profiel van het Prentenkabinet vertalen de diversiteit van Antwerpen en Vlaanderen.
Samenwerking	.We werken in eerste fase samen met Nederlandstalige instellingen in het onderzoek naar 'virtuele collecties van prentenkabinetten'. .We erkennen de noodzaak en mogelijkheden om de eigen en externe collecties digitaal gezamenlijk te ontsluiten voor zowel een gespecialiseerd als een ruimer publiek. Dit komt ook een goede bewaring en consultatie van de collectiestukken ten goede. Linked open data kan hier de verbindende factor zijn.
Duurzaamheid	.Door een ruimere erfgoedgemeenschap te betrekken bij de basiswerking van het museum, door hen een stem te geven in beleidskeuzes over de collecties, versterken we op langere termijn de gedragenheid van het museum.
Werelderfgoed/Unesco	.Een collectiebeleid met respect voor de randvoorwaarden van de Unesco-erkenning.

SD3 OD 1 Verwerven - We verwerven relevante collectiestukken dankzij een actief netwerk.

De aard van de collecties maakt dat verwerving onvoorspelbaar is. We weten nooit op voorhand wanneer cruciale of ontbrekende stukken op de markt komen. Zowel voor de collecties oude drukken, archief en oude prenten en tekeningen, als voor de collectie moderne tekeningen en prenten verwerven we veelal via gespecialiseerde

veilingen. Om de relevante stukken te detecteren zetten we een netwerk van specialisten en verzamelaars in die ons ondersteunen bij het wegwerken van grote leemtes in de collecties (veilingalerts, toegang tot privé-collecties...). Voor de moderne collectie zetten we projecten op om kunstenaars attent te maken voor het belang van schenkingen. We ondersteunen de Prijs Frans Dille waarbij we werken van jonge kunstenaars aankopen. Verder testten we in 2020 een creatie-opdracht uit voor jonge kunstenaars. Deze trajecten versterken onze optie om jonge kunstenaars te stimuleren om werken te creëren binnen een aantal thema's die de collectie versterken.

Meetbare actie	Indicator	Meetfrequentie
Schenkingen stimuleren met evenementiële acties: - Besloten collectiezichten - Informeren over schenkingen Partners: Mecenaatsfonds, Vrienden van het Museum	Aantal acties	Jaarlijks
Adviesgroep bepaalt scherper kader voor verwervingen binnen de hedendaagse evoluties voor prentenkabinet en de collecties Officina Plantiniana	Aangepast verwervingskader	Release 2024
Extern advies voor verwervingen en zichtbaar maken verzamelaars	Bij aankopen boven 8.500 euro	Per dossier
Meer inzetten op zichtbaarheid aanwinsten om schenkingen en sponsoring te stimuleren	Aantal communicatie-acties	Jaarlijks
Creatie-opdrachten	Samenwerking met creatieve industrie	Om de twee jaar
Samenwerkingsprojecten met verzamelaars om onze contacten te versterken en hun kennis in te zetten	Gerealiseerd project, lezing, publieksprogramma	Jaarlijks

SD3 OD2 Het Prentenkabinet neemt een sterke positie in tegenover andere vergelijkbare collecties in Vlaanderen en Nederland

De rijke collectie van het Prentenkabinet van het museum behoort tot de top 50 van de wereld. Het is een belangrijk centrum voor de studie van de beeldcultuur in Antwerpen en bij uitbreiding van de Zuidelijke Nederlanden. De Officina Plantiniana werkte met de top van de 16de- en 17de-eeuwse Vlaamse schilderschool (niet alleen Antwerpse meesters maar ook toptalenten uit Brussel of Mechelen) samen. Deze samenwerking wordt gedocumenteerd door de bewaarde tekeningen, koperplaten, gedrukte boeken, archiefstukken, enz. Van deze meesters bewaren we in de collectie Prentenkabinet ook andere voorbeelden van hun werken op papier, steeds met aandacht voor de verschillende stappen in het productieproces. Deze focus en de verbinding tussen de collectie Officina Plantiniana en Prentenkabinet is de grote kracht van onze papieren collecties.

We werken verder om ons collectieprofiel scherper te stellen met duidelijke selectiecriteria voor de verzameling van werken uit de 16de en 17de eeuw, en hoe deze selectie zich verhoudt tot andere collecties in Vlaanderen. We schakelen verzamelaars, kunstenaars en andere erfgoedbewaarders in om de collectie relevant en betekenisvol te houden, zowel in strategiebepaling als via het aandragen van voorstellen.

Meetbare actie	Indicator	Meetfrequentie
Adviesgroep voor positionering en strategie	Aantal overlegmomenten	Jaarlijks
Strategie opzetten om zichtbaarheid van Prentenkabinet te verhogen: i.e. fysiek en online	Aantal ontsluitingsacties	Jaarlijks
Ontwikkeling concept Ensor-expo i.s.m. verzamelaar	Evaluatie	2024
Verscherping verzamelgebied moderne collectie, deelgebieden definiëren die versterkt moeten worden, gesprekken met kunstenaars	Actieplan	2025

SD4 Inzetten op zorg

We breiden de zorgtrajecten voor gebouw, collecties en druktechnieken uit, om volgens internationale standaarden, het museum als UNESCO-werelderfgoed waardig, te behouden, bewaren en borgen.

Gebouw, collecties en druktechnieken hebben nood aan dezelfde hoge kwaliteitszorg. Met het nieuwe depot (2016) en de lopende conservatieprojecten hebben we al een grote stap voorwaarts gezet. Een jaarlijks geüpdate zorgplan voor de collecties waarborgt een betere planning van alle zorgtrajecten samen met verschillende actoren (restauratoren en vrijwilligers). We houden deze zorgplanning aan. In de komende jaren investeren we extra in conservatie van de technische collecties. We zetten samen met de stad Antwerpen een traject op om het gebouw nog sterker als UNESCO-werelderfgoed te beheren. We werken nu aan een duurzame beheersmatige aanpak voor het monument en ontwikkelen een zorgplanning voor de interieurs. Waarderingstrajecten helpen ons een evenwicht te vinden tussen de kwetsbaarheid van de collecties en het belang van het historisch huis. Als we voldoende mankracht willen inzetten voor deze grote zorgnoden, dan moeten we ook kunnen werken met vrijwilligers, die een nauwe begeleiding behoeven. Hiervoor worden we ondersteund door de expertise van de restauratoren papier van de dienst Behoud & Beheer Musea Antwerpen.

Participatie	. Vrijwilligers actief betrekken in zorgtrajecten collecties: EHBO oude drukken, kleine conservatie-ingrepen archief, housekeeping historisch huis.
Diversiteit/inclusie	.We zetten in op een uitnodigend vrijwilligerswerking rond zorg met aandacht voor een diversere samenstelling van de pool vrijwilligers.
Samenwerking	.Co-creatie rond borgen van pré-industriële druktechnieken ism Industriemuseum Gent, Speelkaartenmuseum Turnhout, drukkerswerkplaatsen en verzamelaars, AEPM. .We trekken het Vlaams-Nederlands platform van Prentenkabinetten om kennis en expertise over behoud en beheer van papieren erfgoed te delen met internationale partners. . We werken samen met historische huizen in Vlaanderen rond zorgvragen . . We werken samen met de drukkerijmusea in Vlaanderen en België rond kennisontwikkeling bij waarderingstrajecten, digitalisering en inventarisatie van technische collecties, we betrekken daarbij onze internationale contacten om expertise expertise te delen. . We nemen met de drukkerijmusea standpunten in rond gevaarlijk erfgoed, i.e. loodcollecties.
Duurzaamheid	.We optimaliseren de bewaaromstandigheden van de collectiestukken om hun voortbestaan voor de toekomst te garanderen. Vooral de loodcollecties worden bedreigd door luchtvervuiling. .Het gebouw beheren we duurzaam, als monument en historisch huis met minimale ingrepen om tentoongestelde collectiestukken te bewaren. We zetten hierbij in op energiezuinige maatregelen en slow conservation. .We werken aan een duurzaam databeleid met de focus op veilige, leesbare, opgeschoonde, uniforme en persistente data, met aandacht voor betaalbaarheid en vindbaarheid.
Werelderfgoed/Unesco	.Geïntegreerde zorgaanpak historisch huis en in situ collecties verhoogt zorg voor het Unesco-werelderfgoed.

SD4 OD1 We ontwikkelen het zorgplan als hét centrale werkinstrument voor een adequate zorgwerking

De oude banden van de collectie handschriften en het Plantijns archief worden verpakt in op maat gemaakte zuurvrije dozen. Daarnaast worden ook de oude drukken en prentboeken die het nodig hebben, in dozen verpakt, of krijgen ze een rigide map of wikkel in zuurvrij materiaal. Als stukken om meer behandeling vragen, wordt dit gedocumenteerd zodat ze in een lijst voor (externe) restauratieopdrachten kunnen worden opgenomen. We pakken het zuurvrij verpakken van de objecten projectmatig aan.

We zetten verder in op digitaliseren van de tekeningen-, prenten-, boeken- en archiefcollecties om zo de raadpleging ervan door toekomstige generaties blijvend te verzekeren.

We volgen het gebouw als monument nauw op. Het huis heeft als Unesco-werelderfgoed een voorbeeldfunctie voor Vlaanderen en heeft de opdracht om zorgzaam om te gaan met de vraag hoe welke ingrepen aangepakt worden. Op advies van het Klimaatnetwerk trekken we verder de kaart van slow conservation van een huis dat er al 450 jaar staat. Daarbij kiezen we voor een geïntegreerde aanpak van zorg voor de interieurs, objecten en het bouwhistorisch erfgoed. Hiervoor zoeken we expertise via onze netwerken bij ICOM/DEMIST.

Het huis is een oud monument met een zeer complexe structuur en daarom zeer gevoelig aan uitzonderlijke weersomstandigheden. Plotse dooi, zware regenval, zomerstormen met zware hagel zijn verontrustende momenten waar we ons proactief op kunnen voorbereiden om de impact te verkleinen.

Meetbare actie	Indicator	Meetfrequentie
Collectiezorgplan	Zorgplan	2 x / jaar
Collectiestukken restaureren Partners: Vrijwilligers, Collectiebeleid/Restauratie Papier	Aantal behandelde items	Jaarlijks
Collectie in zuurvrije dozen steken en op zuurvrije dragers monteren Partners: Vrijwilligers, Collectiebeleid/Restauratie Papier	Aantal ingepakte en gemonteerde objecten	Jaarlijks
EHBO op het bibliothecair erfgoed	Aantal aangepakte boeken	Jaarlijks
Tekeningen-, prenten-, boeken- en archief digitaliseren	Aantal gedigitaliseerde objecten	Jaarlijks
Pool vrijwilligers uitbreiden en opleiden in EHBO	Aantal opgeleide vrijwilligers	Jaarlijks
Zorgtraject voor de interieurs en kunstcollectie Partners: restauratoren, behoud & beheer, vrijwilligers	Aantal acties	Jaarlijks 2023 – 2029
Energie-audit Partners: AG Vespa – Gebouw	Nota resultaat onderzoek	Release 2025
Het beheersplan voor het gebouw en de aanbevelingen van Monumentenwacht uitvoeren Partners: AG Vespa – Onderhoud, Monumentenzorg Antwerpen, Onroerend Erfgoed Vlaanderen	Aantal acties	Jaarlijks
Integrated Pest Management (met oog op problematiek van een historisch huis en een grote papieren collectie)	Aantal acties	Jaarlijks
Draaiboeken ontwikkelen en bewustzijn creëren rond impact van uitzonderlijke weersomstandigheden	Ontwikkelde draaiboeken	Release 2025

SD4 OD2 We optimaliseren de bewaaromstandigheden

Museum Plantin-Moretus is in eerste instantie een historisch huis, waarbij collectie en gebouw niet los van elkaar gezien kunnen worden. Daardoor werken we op het snijvlak tussen monumentenzorg, museologie en de cultuurhistorische context van de site. Het is belangrijk om onze aanpak van zorg voor collectie en gebouw vanuit dit perspectief te bekijken. Dit is een historisch huis met kwetsbare collecties. Rond die kwetsbare collecties gebeuren veel acties: digitaliseren, ter beschikking stellen aan leeszaalgebruikers en onderzoekers. Daarom is een goede monitoring van hoe zowel personeel als gebruikers dit erfgoed hanteren een dagelijkse zorg.

We werken aan een beter depotbeheer, we monitoren strikt alle objecthandelingen en sturen bij om schade aan kunstobjecten te beperken en we investeren in verschillende trajecten om de bewaring van de interieurgehelen, de oude drukken en de typografische en technische collectie in de vaste opstelling van het museum stelselmatig te verhogen.

De voorbije jaren is er veel onderzoek verricht naar de fysieke toestand van de typografische en technische collectie. Het gaat over een grote collectie die voor de opberging veelal een oplossing op maat vraagt en waarvan

verschillende stukken een conservatiebehandeling moeten ondergaan. We zetten dankzij een legaat een inhaalbeweging op gang voor de 6.000 koperplaten en zetten het onderzoek naar de decontaminatie van de 14.000 houtblokken voort. IPARC voerde al een onderzoek naar de decontaminatie, maar omdat de resultaten niet voldeden, willen we nu ook internationaal expertise zoeken.

Waarderingstrajecten over de context van in het historisch huis bewaarde objecten helpen ons om de impact hiervan te evalueren en op basis van de conclusies de presentatie van objecten in het historisch huis bij te sturen.

Meetbare actie	Indicator	Meetfrequentie
Koperplaten conserveren en herverpakken	Aantal behandelde platen	Jaarlijks
Onderzoek decontaminatie houtblokken	Plan van aanpak	Release 2026
Typografische deelcollectie projectmatig digitaliseren om ze beter te bewaren	Aantal gedigitaliseerde objecten	Jaarlijks
Schuilkelder door energieneutrale aanpassingen terug in gebruik nemen voor de technische collectie	Gerealiseerd	Release 2025
Barcodering voor beter standplaatsbeheer	Aantal objecten met barcodering	Jaarlijks
Opleiding art-handeling voor personeel en vrijwilligers	Aantal opleidingen / aantal personen	Jaarlijks
Calamiteitenplan – draaiboeken maandelijks testen	Aantal acties	Maandelijks
Waarderingstrajecten op maat van een historisch huis en de collecties	Aantal acties	Jaarlijks

SD4 OD3 Bruiklenen - We ondersteunen (semi-permanente) tentoonstellingen in (Vlaamse) musea en ontwikkelen hiervoor een aangepast bruikleenbeleid.

Museum Plantin-Moretus voert een ruimhartig bruikleenbeleid en wenst zijn maximale medewerking te verlenen aan de realisatie van tijdelijke tentoonstellingen in binnen- en buitenland en aan (semi-)permanente tentoonstellingen in Vlaamse musea. We realiseren ons dat onze rijke collectie interessant is om het bouwen van nieuwe verhalen in Vlaamse musea te ondersteunen. Niet alleen willen we dit zo goed mogelijk ondersteunen, het biedt ons de kans om onze verborgen collecties in de kijker te zetten. We bieden advies bij de selectie van stukken en zoeken mogelijkheden om de kosten voor de bruikleennemende organisaties te drukken. Door de schaalgrootte van de uitgaande bruiklenen, investeren we veel personele middelen in deze dienstverlening. Met de vraag van KMSKA om in hun exporuimte jaarlijks expo's te kunnen organiseren op basis van onze collecties wordt de werkdruk uiteraard nog groter. Grote bruikleengehelen moeten daarom naar buiten toe zichtbaarder worden, we ontwikkelen hiervoor een online traject en alle objecten worden daarom vóór de bruikleen gedigitaliseerd.

Meetbare actie	Indicator	Meetfrequentie
Meewerken aan (semi-permanente) tentoonstellingen	Aantal stukken per tentoonstelling	Jaarlijks
Bruiklenen voor expo's in het Prentenkabinet in KMSKA	Aantal stukken op jaarbasis	Jaarlijks
Virtuele presentatie bij grote bruiklenen en een gerichte communicatieactie	Concept ontwikkelen Meting per jaar	Release 2024 Jaarlijks
Objecten voor bruikleen digitaliseren	Aantal gedigitaliseerde objecten	Jaarlijks

SD5 Kennis verdiepen

We stimuleren en faciliteren in samenwerking met (inter)nationale partners het onderzoek over de impact van het gedrukte woord en beeld, over de woon- en werkgeschiedenis in het huis en de Officina Plantiniana, over de collecties. We vertalen de onderzoeksresultaten naar gebruikers en bezoekers.

Museum Plantin-Moretus bewaart samen met EHC de grootste collectie Antwerpse drukken uit de 16de en 17de eeuw. Voor onderzoek over de drukkunst in de 16de en 17de eeuw in Europese context bieden ook het prentenkabinet en het archief veel informatie. Dit wordt versterkt doordat we ook over sterke collecties beschikken voor de latere eeuwen. Gecombineerd met de collecties van EHC en UAntwerpen maakt dit Antwerpen tot een aantrekkelijke plaats voor internationaal onderzoek.

Hoewel onderzoek vanuit (inter)nationale universiteiten door de coronapandemie op een laag pitje stond, hebben we de afgelopen jaren toch sterke instrumenten ontwikkeld en samenwerkingen aangegaan die onze collecties nog beter inzetbaar maken voor onderzoek. We lanceerde de Plantin Press Online (2023), we stapen in de samenwerking van de Virtual Print Room om de Rubensgrafiek te ontsluiten en er is een samenwerkingsverband voor de Nederlandstalige prentenkabinetten opgezet. Komende beleidsperiode zetten we ook opnieuw in op summer schools i.s.m. de UAntwerpen en het Plantin Instituut voor Typografie (PIT), hosten we congressen, bieden we (inter)nationale universiteiten kans om lessen op collecties te geven. Nieuw is dat we actiever inzetten op stages i.s.m. internationale universiteiten en Publieksgeschiedenis UAntwerpen en we burgerwetenschapstrajecten opzetten (zoals een project rond transcripties van de archiefcollectie).

Onze instelling is partner in samenwerkingsverbanden met (inter)nationale universiteiten. We vergroten de interesse van onderzoekers door een intensiever overleg met landelijke en internationale onderzoeksinstituten en door onze faciliteiten verder uit te bouwen. Door lezingen te geven op internationale congressen en een actieve rol op te nemen in internationale platformen bouwen we onze contacten gericht uit.

Daarnaast voeren we ook onderzoek naar de beste bewaar- en beheeromstandigheden van gebouw en collecties.

We delen onze opgedane kennis op een actievere manier met een bredere erfgoedgemeenschap, specialisten en geïnteresseerden bv. via eigen website en nieuwsbrieven, via lezingen en congressen of via kanalen van andere organisaties. Zo verankeren we de opgedane kennis op een meer duurzame manier. Resultaten van wetenschappelijk onderzoek vinden ook hun weg naar een ruimer publiek via tentoonstellingen, lezingen of workshops tijdens publieksdagen (wetenschapsweek, Week van de Smaak, Erfgoeddag), via sociale media.

Participatie	.We laten vrijwilligers en burgers bijdragen aan inhoudelijk onderzoek via burgerwetenschap.
Diversiteit/inclusie	.We voeren onderzoek naar meerstemmigheid zodat we de collectie en het huis op een relevante manier kunnen ontsluiten naar een breed en divers publiek toe.
Samenwerking	.We werken samen met universiteiten voor een betere afstemming van theissen en stages. .We delen onze onderzoeksresultaten via internationale platformen. .We stimuleren internationale onderzoekers met aangepaste faciliteiten. .We delen onderzoeksresultaten met onze netwerken rond historische huizen, drukkerijmusea en prentenkabinetten. . We organiseren een congres in 2027 vanuit ICOM/DEMIST i.s.m. de historische huizen. . We organiseren een congres in 2026 voor AEPN omwille van: 150 jaar MPM, 200 jaar speelkaarten in Turnhout, 50 jaar Industriemuseum Gent.
Duurzaamheid	.We hebben de collecties flexibel (zowel eenvoudig als complex) online doorzoekbaar en raadpleegbaar gemaakt voor onderzoek en andere doeleinden. .We stellen op vraag ruwe data ter beschikking voor onderzoek zodat data hergebruikt worden.
Werelderfgoed/Unesco	.We delen onze opgedane kennis actief met een bredere, ook internationale, erfgoedgemeenschap van specialisten en geïnteresseerden.

SD5 OD 1 Gevoerd onderzoek - Het wetenschappelijk personeel heeft eigen onderzoek op de collecties gevoerd en onderzoek door derden gestimuleerd. De onderzoeksresultaten zijn internationaal actief gedeeld.

Het is belangrijk dat eigen personeel onderzoek doet op de collecties om verdere inzichten te verwerven en te verspreiden. Dit onderzoek gebeurt ook collectie-overschrijdend. Om naar een bredere doelgroep toe te kunnen werken zetten we ook meer in op thema's rond de bouw-, woon- en werkgeschiedenis van de site van de Officina Plantiniana en erfgoedtradities die tot op vandaag doorleven. Het archief biedt hierin voor onderzoekers tal van insteken. We investeren structureel in adviesverlening en kennisuitwisseling: vragen die we binnen krijgen over de collectie, deelname aan klankbordgroepen, collegagroepen of het zetelen in scientific consultative boards.

Bij grotere thema's betrekken we externe onderzoekers op honorariumbasis of zetten we projectpersoneel in. Onderzoek voeren we niet alleen. Samenwerking met universiteiten maakt dat we ook actiever kunnen inspelen op stages en thesissen. We besteden daarbij aandacht aan meerstemmigheid door thema's te definiëren die een bredere groep studenten aanspreken (zoals onderzoek naar Arabisch drukwerk). We willen meer inzetten op structurele afspraken met (buitenlandse) universiteiten om (langlopende) stageopdrachten aan te trekken die de registratie en informatie op de collectie verhogen. De stagiairs werken actief mee achter de schermen, deze nauwere samenwerking heeft ook impact op de kennisontwikkeling van de collega's.

We delen onze opgedane kennis op een actievere manier met een bredere erfgoedgemeenschap, specialisten en geïnteresseerden bv. via eigen website en nieuwsbrieven, via lezingen en congressen of via kanalen van andere organisaties. Zo verankeren we de opgedane kennis op een meer duurzame manier. Het museum neemt reeds verantwoordelijkheid op in verschillende internationale platformen, en werkt samen met buitenlandse universiteiten. We screenen deze vormen van samenwerkingsverbanden, zodat we onze opportuniteiten op de agenda kunnen zetten.

Meetbare actie	Indicator	Meetfrequentie
Onderzoeksplan rond eigen onderzoek en samenwerking	Evaluatie	Jaarlijks
Onderzoek initiëren en stimuleren, bv. -Resultaten van eigen wetenschappelijk onderzoek op de collectie (internationaal) delen -Samenwerken met (inter)nationale universiteiten rond (langdurige) stages, onderzoeksstages en thesissen Partners: universiteiten -Summerschools i.s.m. partners: UA, EHC, PIT -Workshops, studiedagen en congressen (AEPM en ICOM/DEMIST) organiseren i.s.m. partners - deelname aan klankbordgroepen - adviesverlening	Aantal initiatieven	Jaarlijks
Rol in internationale platformen bestendigen: Secretaris van International Advisory Committee for Keepers of Public Collections of Graphic Art. Bestuur van Association of European Printing Museums Trekker Nederlandstalige Prentenkabinetten	Aantal mandaten	Jaarlijks
Samenwerking met buitenlandse universiteiten voor langdurige stageopdrachten.	Aantal buitenlandse stagiairs	Jaarlijks
Onderzoek delen en ontsluiten volgens een gelaagde communicatiestrategie	Vernieuwing marketingplan	Release 2024

SD5 OD 2 Faciliteiten - Onderzoekers beschikken over de nodige faciliteiten, fysiek en digitaal.

Onze instelling herbergt een schat aan informatie voor (inter)nationale studenten, docenten en andere onderzoekers. Onderzoek van derden versterkt onze eigen kennis en bevordert de wetenschappelijke inzichten. Museum Plantin-Moretus bewaart samen met EHC de grootste collectie Antwerpse drukken. Gecombineerd met het archief, de typografische en technische collecties, de handschriften, de collectie van het Prentenkabinet en ook door de collecties van de UAntwerpen en het Ruusbroec-genootschap maakt dit Antwerpen tot de plek bij uitstek voor internationaal onderzoek rond Antwerpen als drukkerscentrum en de verspreiding van kennis in woord en beeld. Samen profileren we ons als kenniscentrum naar (internationale) onderzoeksinstituten en universiteiten voor onderzoek naar boekgeschiedenis en drukkunst.

We vergroten de interesse van onderzoekers door een intensiever overleg met landelijke en internationale onderzoeksinstituten en door onze faciliteiten verder uit te bouwen, te verbeteren en bekender te maken. Hierbij speelt digitale toegankelijkheid een belangrijke rol. Om een internationaal publiek te bereiken zorgen we voor meertalige metadata van de topstukken. Clean data en linked open data zorgen voor optimale doorzoekbaarheid.

We werk(t)en ook actief mee aan externe initiatieven om onze collecties verder wetenschappelijk te ontsluiten i.e. Virtual Printroom/Rubens, STCV, MMFC, Comites latentes, Flandrica, Worldcat, VKC, Meemoo/Give, etc.... Deze projecten leren ons hoe we aspecten van onze digitale strategie verder zullen kunnen ontwikkelen.

Meetbare actie	Indicator	Meetfrequentie
Werkplekken aanbieden voor (internationale) onderzoekers binnen de interne organisatie	Aantal onderzoekers	Jaarlijks
Deelname aan externe platformen Partners: EHC, LH, RUB, Felixarchief, Packed	Aantal deelnames	Jaarlijks
Nottebohmbeurs: internationale reisbeurs voor onderzoekers om onderzoek op onze collecties te stimuleren Partners: EHC, UA	Max. 2 onderzoekers/jaar	Jaarlijks vanaf 2021
Inzetten projectmedewerkers om de collectiedata te verrijken in de online inventarissen	Verrijkte collectiedata	Jaarlijks
Samenwerking aan externe digitale platformen om de collectie dichterbij de gebruiker te brengen Partners: Vlaamse Erfgoedbibliotheken vzw, meemoo, ...	Aantal geregistreerde en gedigitaliseerde stukken	Jaarlijks

SD5 OD 3 Interactief onderzoek – We zetten verder in op interactieve en open source platformen voor gedeeld wetenschappelijk onderzoek in samenwerking met onderzoekers en vrijwilligers.

De in de voorbije beleidsperiode opgezette projecten werkten goed, denk aan het hertalen van het standaardwerk van Guicciardini in 2021, de lancering van het online onderzoeksplatform Plantin Press Online in 2023, vrijwilligers die massaal aan de slag gingen met het taggen van de collectie houtblokken. De resultaten uit deze trajecten bieden een kaderwerk om volgende stappen te zetten, met nadruk op de transcriptie van archiefstukken en het stimuleren van het wetenschappelijk onderzoek dankzij de verdere uitbouw van Plantin Press Online.

Meetbare actie	Indicator	Meetfrequentie
Vrijwilligers blijven aantrekken voor onderzoek en voorbereiding op onderzoek	Aantal vrijwilliger-onderzoekers	Jaarlijks
Burgerwetenschappelijk project voor transcriptie van archiefmateriaal opzetten (crowdsourcing)	Aantal getranscribeerde archiefstukken	Jaarlijks

Plantin Press Online	Toegevoegde informatie stijgend	Jaarlijks
Project taggen collectie: prenten en tekeningen	Gerealiseerd project	Release 2027
Samenwerking met Antwerpse Bibliofielen en de Vlaamse werkgroep voor boekgeschiedenis om de projecten rond burgerwetenschap tot bij de juiste bestemmingen te krijgen en resultaten te delen.	Communicatie	Jaarlijks vanaf 2025

SD5 OD 4 Tegen 2028 hebben we verschillende pilootprojecten uitgewerkt voor het onderzoek naar woon- en werkgeschiedenis in het huis en de Officina Plantiniana, zodat we ze kunnen vertalen naar een breed publiek.

We zetten actief in op onderzoek om op een relevante manier rijk gestoffeerde verhalen uit de woon- en werkgeschiedenis van de uitgeverij en de familie om te zetten in storytelling. We kijken niet alleen naar de grote verhalen, maar ook naar erfgoedtradities die sporen nalieten in de archieven van de familie (nieuwjaarsbrieven, carnaval, schoolrapporten....) en doorleven tot in de 21ste eeuw. Voor de vertaling naar publiek toe zie verder.

Meetbare actie	Indicator	Meetfrequentie
Onderzoek rond woon- en werkgeschiedenis	Aantal gevoerde onderzoeken	Jaarlijks
Onderzoek vertaald naar gebruikers, publiek & presentatie	Aantal acties	Jaarlijks

SD 6 Presenteren en toeleiden

We ontwikkelen presentaties en activiteiten over de kracht van het gedrukte woord en beeld vanuit een meerstemmige aanpak en in nauwe samenwerking met verschillende bezoekersgroepen

Gastvrijheid is onze basis. We geven iedereen een warm onthaal en slechten zo veel mogelijk drempels. Pas als mensen zich ergens welkom en gewaardeerd voelen is echte ontmoeting en uitwisseling mogelijk. Niet iedere bezoeker hoeft het klassieke traject van een museumbezoek te volgen. Het huis is meer en meer een open plek waar je even kan binnenspringen, de sfeer opsnuiven, deelnemen aan een activiteit. Wie wil wordt stapsgewijs meegenomen in een verdiepend bezoek.

Het vertrekpunt van onze werking is de vaste opstelling, die vertelt over het belang van de visionaire uitgever Plantijn en zijn opvolgers voor de verspreiding van het gedrukte woord en beeld, en de invloed daarvan op de maatschappij. Het familie- en bedrijfsarchief is de saus die daar een laag van alledaagse verhalen van verschillende personen overheen legt. De themajaren zorgen voor verdieping en verrijking: ze diepen het kernthema verder uit, ze vertrekken vanuit de kracht van beeld en boek. Alle acties rond presenteren en toeleiden vertrekken vanuit de kernboodschap in de vaste opstelling en bouwen erop verder. Daarnaast blijven we belang hechten aan pop-ups in de leeszaal, aparte online presentaties, interventies in het historisch huis die een extra laag leggen bovenop de vaste museumpresentatie en een presentatieplek voor jong talent.

Meer dan 95% van onze collectie zit in depot. Er is een nood om deze collecties regelmatig te ontsluiten, het publiek vraagt om de objecten te kunnen zien. We blijven dus prioritair inzetten op het tentoonstellen van eigen collecties. Op basis van de kracht van de inhoud en het verhaal bekijken we hoe we deze willen aanbieden aan het publiek: een fysieke tentoonstelling, een digitaal traject, een langlopend evenement. Bij elk ontsluitingstraject bekijken we hoe de verschillende collecties ingezet kunnen worden en bijdragen aan het verhaal dat we willen brengen en hoe we dit kunnen omzetten in een zo laagdrempelig mogelijke storytelling. En dit telkens voor de verschillende doelgroepen die we met onze werking willen bereiken (zie verder de gedefinieerde personae). De sterkte van onze collecties en de verhalen is dat we steeds de 16de eeuw als spiegel voor de 21ste eeuw kunnen gebruiken.

We experimenteren met pilootprojecten om nadien de bewezen sterke kanten te integreren in de vaste werking. De gelaagdheid van het omkaderend aanbod is een vaste waarde: we hebben een zeer sterk internationaal profiel, maar ook een sterke scholenwerking en een goed uitgebouwde werking met maatschappelijk kwetsbare groepen. Grote uitdagingen voor de periode 2024-2028 blijven de volgende: hoe kunnen we met online presentaties onze internationale bezoekers beter bedienen, hoe blijven we interessant en relevant in een steeds veranderende samenleving, hoe overtuigen we mensen om het museum te bezoeken (of zich vanop een afstand te verdiepen in de inhoud), hoe vergroten we de kritische massa van onze projecten voor maatschappelijk kwetsbare groepen, hoe kunnen we meer scholen toeleiden en hoe blijven we de fijnproevers bedienen. We willen dit op een duurzame manier doen en nemen de tijd en ruimte om te experimenteren.

We houden onze collectie levend, door ze als inspiratie en bouwsteen aan te bieden aan creatieve makers en hedendaagse kunstenaars. We bouwen hierbij verder op de geslaagde samenwerking in de voorbije jaren. We maken dit breder openstellen van onze collectie ook zichtbaar in onze publieksgerichte werking.

Participatie	.We creëren nieuw aanbod steeds in nauwe samenwerking met betrokken doelgroepen en organisaties. Dit geldt ook voor evaluaties en publieksonderzoeken. .Vrijwilligers zijn een fundamentele schakel in de warme ontvangst en begeleiding van de bezoekers. Ze zijn gastheer/gastvrouw en demodrukkers. .Anderstaligen leiden we toe naar onze vrijwilligerswerking. .We verwerken actieve reflectiemomenten in onze vaste opstelling en tijdelijke tentoonstellingen. .We blijven inzetten op onze relatie met verzamelaars, bibliofielen om mee activiteiten op te zetten.
Diversiteit/inclusie	. We bouwen samen met mensen van diverse origine aan presentaties en projecten met de focus op multiperspectiviteit, universal design en meerlagigheid. .We werken structureel samen met anderstaligen en laaggeletterden rond het centrale thema: 'Boeken, letters, en taal verbinden ons allemaal' en halen zo de superdiversiteit van de huidige maatschappij binnen in het museum. .We zetten in op buurtprojecten die de sociale cohesie versterken.
Samenwerking	. We onderzoeken i.s.m. andere historische huizen hoe we deze site levendig kunnen maken binnen een formule van een event. . We onderzoeken met de drukkerijmusea hoe we vanaf 2026 n.a.v. de verschillende verjaardagen (150 jaar MPM, 50 jaar Industriemuseum, 200 jaar Speelkaarten in Turnhout) de oude druktechnieken levendig kunnen houden binnen de formule van een evenement. . We werken samen met verschillende organisaties thema's en events uit.
Duurzaamheid	.We hollen niet van project naar project. We nemen tijd en ruimte om te experimenteren voor we een project in productie zetten zodat het duurzaam is in productie en in langetermijn gebruik.
Werelderfgoed/Unesco	.We hebben een groot internationaal publieksbereik voor het fysieke en het virtuele museum. .We ontwikkelen een gelaagd marketingplan dat flexibel en toekomstbestendig is zodat we kunnen inspelen op trends en het snel veranderend marketing landschap.

SD6 OD1 We bouwen themajaren uit in samenwerking met onze erfgoedgemeenschappen om verdieping en verbreding te brengen.

De volgende jaren herdenken we niet alleen het 500ste geboortjaar van auteurs van de belangrijkste werken gedrukt door de Officina Plantiniana, maar vieren we ook het 150-jarig bestaan van het museum en kijken we wat de toekomst is van dit museum. De themajaren rond de auteurs en 150 jaar museum zijn de inhoudelijke kapstok voor de publieksgerichte activiteiten. Hoe we die themajaren invullen, onderzoeken we samen met onze erfgoedgemeenschappen. Dat kan door evenementen, expo's, outreach trajecten, pop-up-projecten, enz., zowel binnen als buiten de museummuren. De invulling van het programma moet een versterking zijn van de identiteit van het huis. We zetten daarvoor alle collecties in. Doel is ook een verruimde groep regionale bezoekers aan te boren. De link tussen het heden en verleden moet duidelijk zijn. Er moet een goede balans zijn tussen wat we tonen, inhoud en meerstemmigheid, daarom werken we samen met verschillende partijen. Voor elk project stelt het museum de

vraag aan het publiek en/of onze erfgoedgemeenschappen welke referentiekaders het kan bieden en of dit een invloed heeft op de kennis en ontwikkeling van de bezoeker en op diens appreciatie voor het erfgoed. De themajaren worden gekoppeld aan hedendaagse relevante thema's om betrokkenheid te creëren van het publiek.

Een goed ontwikkelde marketingstrategie zorgt voor een breder bereik voor zowel internationale als regionale bezoekers waardoor de maatschappelijke relevantie van dit huis met een per definitie 16de-17de-eeuwse Europese collectie vergroot en betekenisvol blijft voor onze bezoekers. Om dit waar te maken moeten we ook inzetten op thema's die dicht bij de leefwereld van onze bezoekers liggen. We programmeren zowel fysiek als digitaal vanuit de verhalen rond de mensen die in dit huis woonden, werkten en er over de vloer kwamen.

Door zowel fysiek als digitaal projecten te ontwikkelen krijgt elke geïnteresseerde op zijn eigen niveau iets aangeboden: audio, alleen kijken, lezen, iets voor kinderen, een beleving, hands-on, in de eigen huiskamer... . In 2026 en 2027 besteden we ook aandacht aan het feit dat het huis 150 jaar geleden als museum de deuren opende. Naar aanleiding daarvan zullen we ook de vaste museumpresentatie bijsturen met een sterkere meerstemmige duiding.

We bouwden de voorbije jaren aan pop-up-presentaties in de leeszaal. We blijven geloven in deze manier van werken om onze collecties te ontsluiten naar aanleiding van themadagen, verwervingen en gebeurtenissen. We onderzoeken hoe we dit ook kunnen uitbreiden met acties buiten de eigen muren. Grote sterktes daarin zijn de typografische collecties (i.h.k.v. het ter beschikking stellen van dit erfgoed als inspiratie voor creatie) en de collectie Prentenkabinet (denk aan het programmeren met de buurt en andere actoren vanuit thema's als de iconografie van Antwerpen, thema's als verleiding, natuur, liefde, feest, ...).

Meetbare actie	Indicator	Meetfrequentie
2024: Ensor	Programma ontwikkeld i.s.m. erfgoedgemeenschappen en met aandacht voor multi-perspectiviteit	Release 2024
2025: Vrouwelijke ondernemers	idem	Release 2025
2026: Clusius	idem	Release 2026
2027: Ortelius	idem	Release 2027
2028: Kiliaan	idem	Release 2028
2026-2027: 150 jaar museum	idem	Release 2026
Pop-up: intra muros en extra muros	idem	Jaarlijks

SD6 OD2 We continueren de huidige expertise rond bezoekerstypes en bouwen hierop verder zodat ons erfgoed voor een nog bredere groep relevant is.

Vertrekkend vanuit de methodiek rond personae hebben we een heel stevig fundament om op verder te bouwen op een gelaagde aanpak per type bezoekers: gezinnen, UNESCO-citytrippers, boekenliefhebbers, typograaf-estheticus, scholen, letter-lezers:

- gezinnen: intergenerationeel, zonder begeleiding van een medewerker, zonder extra inspanning uit te voeren, verschillende vormen van korte activiteiten volgens principe think-feel-do
- Unesco-citytrippers: highlights, genieten van de buurt – zoeken de wauw-ervaring, we trekken dit voor hen door naar de buurt waarin dit huis gefundeerd is
- boekenliefhebber: samenleesgroep, slow reading, bibliofielen... – we bieden programma's waarin we het communitygevoel opbouwen
- typograaf-estheticus: we ontwikkelen tools om ze op een andere manier te laten kijken naar en gebruik te maken van huis en collectie als inspiratie voor creatie (i.e. Impressed by Plantin, i.e. PIT) en werken hiervoor

samen met (informele) ambassadeurs, we trekken dit voor hen door naar de buurt waarin dit huis gefundeerd is

- scholen: we halen het maximale uit de tools die we als museum ontwikkelen en waarmee scholen zowel in het museum als in eigen huis aan de slag kunnen. Deze tools draaien rond ervaringsgericht leren via druktechnieken, beeldproductie, inleven in het verleden en storytelling. Het museum wordt ingezet als leeromgeving waarbij we andere talenten van de leerlingen aanspreken
- letter-lezers: we bieden taal oefenkansen op verschillende manieren, met verschillende partners en op verschillende niveaus. Stages en vrijwilligerswerk spelen hierbij een grote rol

Meetbare actie	Indicator	Meetfrequentie
Per type publiek gerealiseerde acties	Aantal deelnemers per programma per activiteit	Jaarlijks
Gelaagde communicatie naar verschillende publieken	Evaluatie en bijsturing op basis van bezoekcijfers	Jaarlijks
Verbreiding van het publiek	Analyse bezoekersprofielen vanuit bevraging i.s.m. partners	Jaarlijks
Marktonderzoek voeren via stadsmonitor** Partners: Ondernemen en stadsmarketing	Projectgebonden onderzoek	Jaarlijks
Analyse bezoekerscijfers**	Resultaat analyse	Kwartaal
Doorlichting en evaluatie bestaand aanbod via focusgesprekken, observatie bezoekers, bevraging scholen, bevindingen erfgoedbewakers, baliebedienden en vrijwilligers, ...**	Resultaat onderzoek	Jaarlijks
Vaste opstelling evalueren**	Gebruikersobservatie tijdens het bezoek, reacties museumpassmusées	Jaarlijks

**Meting: analyse van gastenboek, museumpassmusées-enquêtes, vragen van publiek, reacties via mail en sociale media, , demografie van online volgers, gedrag van online bezoekers (nieuwsbrief subscribers, website bezoekers enz.), korte publieksbevestigingen (bvb. bezoekers uitnodigen om te reflecteren over de presentatie door kaartjes achter te laten bij dingen waar ze vragen over hebben, een wauw-ervaring bij hadden, iets rond willen delen)

SD6 OD3 De vaste opstelling, tijdelijke expo's, pop ups en evenementen vertrekken van meerdere perspectieven voor verschillende bezoekerstypes. Wij bouwen aan verhalen die vertrekken vanuit wat mensen nu bezighoudt en waar ze vandaag een passie voor hebben.

De publieksbegeleiding is meerlagig, we kiezen voor inclusiviteit doorheen de hele werking. Een inclusief museum is voor iedereen toegankelijk, ongeacht afkomst, gender, leeftijd, politieke of religieuze voorkeur, sociale klasse en lichamelijke of verstandelijke beperking. Het museum wil betekenisvol en relevant zijn in het leven van mensen. Dat kan enkel als diverse stemmen en visies aan bod komen, als het museum meerstemmig is. We kiezen ervoor om te connecteren met de leefwereld van individuele mensen door alledaagse verhalen van individuen te brengen zodat we rijkere en meer humane inzichten brengen. Zo kunnen we inspelen op de nieuwsgierigheid en interesse van onze bezoeker en triggeren we ze om te komen tot uitwisseling en gesprek.

Het huis en archief herbergen een schat van verhalen over leven en werken in het huis, erfgoedtradities die tot op de dag vandaag doorleven. Vanuit deze thema's kunnen we mensen aanspreken, ze zijn herkenbaar en hebben een emotionele waarde. Vanuit deze thema's willen we luisteren naar de stem van het publiek, hun verhalen vangen. Het gaat over het bouwen van verbindende verhalen die mensen raken. Welke verhalen en stemmen wil het publiek horen? En hoe maken we de bestaande verhalen aantrekkelijker? Dit beslist het museum niet alleen, maar samen met anderen: testgroepen, focusgroepen, helpen de vinger aan de pols van wat leeft in de maatschappij.

We zetten in op nieuwe technieken rond storytelling. De experimenten en projecten staan in het teken van de verdere visievorming hoe we de vaste opstelling, met een collectie die vooral getuigt van het ancien regime in Europa, betekenisvol kunnen maken voor de bezoeker van vandaag en morgen.

Meetbare actie	Indicator	Meetfrequentie
Realiseren van projecten vanuit participatie op basis van een vastgelegd plan van aanpak en evaluatie	Evaluatie i.s.m. de partners-participanten	Jaarlijks
Jaarplanning met keuzes rond participatie op basis van aanbevelingen	Omzetten aanbevelingen in plan van aanpak voor volgende projecten	Jaarlijks
Vaste opstelling updaten met oog op meerstemmigheid	Evaluatie van gerealiseerde acties en bijsturing	Release 2027
Screening maatschappelijke tendensen	Koppeling tendensen aan aanbod	Jaarlijks
Evalueren van de vaste opstelling met (niet-)bezoekers op (mogelijke) thema's en insteken voor verhalen in het museum	Het aantal verschillende soorten publieken bevroegd en aanbevelingsrapport	2024
Gerealiseerde verhalen op maat van het publiek	Aantal per type kanaal	2024 & 2025

SD6 OD4 Onderwijs en levenslang leren - We hebben een uitgebreid aanbod voor onderwijs, rekening houdend met de noden van verschillende soorten onderwijsaanbieders en educatieve organisaties.

Het museum is een open leeromgeving. We zetten in op het samenbrengen van erfgoed en leerplannen. Dit doen we in nauwe samenwerking met leerkrachten, lerarenopleidingen en onderwijsbeleid. Onze ambitie is mee te bouwen aan een attractief lesprogramma over de geschiedenis van de boekdrukkunst en het maatschappelijk belang ervan (de kracht van het gedrukte woord en beeld) binnen het kader van de leerplannen in het vierde lager en middelbaar onderwijs.

Het museum speelt verder in op de bestaande mogelijkheden rond taal, cultuur en identiteit. We zijn incontournabel, want we staan in geschiedenisboeken. Ons aanbod voor scholen zit inhoudelijk goed, maar we krijgen het onvoldoende tot bij de leerkracht omdat die de weg niet vindt. We moeten inzetten op een gerichtere communicatie om dit aanbod beter tot bij de leerkracht te krijgen. In samenspraak met het onderwijs zetten we een plan van aanpak op, gebruik makend van bestaande en relevante platformen voor het onderwijs, een kwaliteitscontrole en herstructurering van ons aanbod en een ambitieus communicatieplan.

De bestaande sociaal-maatschappelijke trajecten zetten we verder en we ontwikkelen nieuwe duo-trajecten *Cultuurvrienden*. We ontwikkelen extra begeleidingsmateriaal en -methoden voor taalinitiatieven, bestemd voor anderstaligen van alle leeftijden.

We zetten ook in op 'levenslang leren'. Hierbij richten we ons op een aantal verschillende doelgroepen. Een eerste doelgroep bestaat uit iedereen die Nederlands leert als tweede taal. De keuze voor deze doelgroep komt voort uit het feit dat Christoffel Plantijn zelf een anderstalige nieuwkomer was. We bouwen bij dit aanbod verder op de initiatieven uit het verleden zoals Luisterogen en Woordenwolk, en breiden dit verder uit naar initiatieven voor zowel hoogopgeleiden als laaggeletterden, van alle leeftijden.

Een tweede doelgroep wordt gevormd door de klassieke meerwaardezoeker, type Davidsfonds, Amarant, ... Naast initiatieven met een sterke cultuurhistorische, inhoudelijke basis, richten we ons hierbij ook op de overdracht van oude druktechnieken.

De derde doelgroep bevindt zich in het creatieve veld. Een intensieve samenwerking met academies en het deeltijds kunstonderwijs legt de brug naar creatief talent van vandaag. Onze collectie is een inspiratiebron, de materialen en technieken zijn de creatieve instrumenten. We denken hierbij verder dan alleen de druktechnieken. Het historisch

interieur, de grote tekeningencollectie, de kledij op de familieportretten, het zijn allemaal springplanken voor creatieve projecten.

Het museum profileert zich ook als stageplaats, voor stages binnen de meest uiteenlopende onderwijsvormen. Universitaire en hogeschoolstudenten, leerlingen uit een 7de specialisatiejaar toerisme en onthaal, taalstagiairs vanuit de VDAB en opleidingen voor hogeschoolden, ze kunnen in het museum terecht.

Meetbare actie	Indicator	Meetfrequentie
Optimaliseren van onze online toolbox voor en integreren op online platformen voor onderwijs	Actieplan	Release 2024
Samenwerkingen smeden met educatieve organisatie, WISPER, Davidsfonds, Art Basic for Children	Aantal acties	Jaarlijks
Extra muros aanbod: Vrijwilligers bezoeken scholen met de mobiele drukkersfiets Partners: gidsen, vrijwilligers	Aantal bezoeken en aantal partners	Jaarlijks
Ontwikkelen gezamenlijk aanbod i.h.k.v. levenslang leren i.s.m. specialisten voor creatieve industrie en kunstenaars, DKO en hoger onderwijs (participatief)	Aantal acties	Jaarlijks

SD 7 Buurt, stad en regio naast internationaal

Naast een sterke internationale profilering willen we ook gericht inzetten op een beter regionaal bereik, betrekken van de Antwerpenaren en partnerschappen met de buurt.

Dit huis trekt al sinds decennia veel buitenlandse bezoekers uit alle uithoeken van de wereld. De Michelinsquoting met drie sterren, de Unesco-erkenning, de hoge ranking op toeristische online platformen én de communitu rond typografie, handdrukken en oude drukken dragen hier zonder twijfel toe bij. We mogen dit niet vanzelfsprekend ervaren maar moeten hier actief op inzetten.

We bereiken veel internationale bezoekers, maar in verhouding nog te weinig bezoekers uit Vlaanderen. We moeten hier sterker op inzetten door vanuit storytelling, meerstemmigheid en het Unesco-profiel het unieke van deze plek beter zichtbaar te maken als een niet te missen uitstap.

Het Museum Plantin-Moretus onderhoudt warme contacten met de buurt, verschillende partners zetten hun deuren al open voor samenwerking: WZC's, parochiecentrum, de kerk, het cultureel ontmoetingscentrum ondersteunen sociale projecten van het museum (boekenboefjes, cultuurvrienden...). We werken projectmatig samen met Grafixx, Sint-Andries Leeft, de horeca en winkels in de buurt. We overleggen op regelmatige basis en organiseren events met en voor de buurt. We zetten de mobiele drukfiets in tijdens activiteiten van de buurt. Museum Plantin-Moretus is niet de enige culturele partner voor de buurt, daarom bekijken we met MoMu en AMUZ of we samen kunnen bouwen aan een interessant en geïntegreerde samenwerking van de grote culturele partners met en voor de buurt.

De buurtbewoners zijn vragende partij om te zien wat er achter die imposante gevel allemaal gebeurt. Vooral het belang van de collectie en de zorg daarvoor geniet hun belangstelling. We bieden hen, zoals we dat ook voor de vrijwilligers en de vrienden van het museum doen, een kijkje achter de schermen van de expo. En de buurt is vragende partij om vrij-uren te krijgen in de tuin van het museum, we bekijken samen met hen wat haalbaar is voor het museum en zinvol is voor hen.

Maar onze buurt heeft ook zelf heel wat te bieden. In de buurt zijn verschillende bewoners en verenigingen actief rond het bewaarde materiële en immateriële erfgoed en aandacht voor vergroening en duurzaamheid. We bekijken met hen hoe we elkaar daarin kunnen versterken. De buurt rond het museum heeft een heel eigen karakter, waar

bewoning en kleine creatieve winkels de boventoon voeren in verkeersluwe straten. Dit sluit nauw aan bij het profiel van een deel van onze bezoekers die de doelgroep voor de kleine creatieve winkels vormen. Een bezoek aan ons omvangrijk huis vraagt tijd, en daarom bieden we onze bezoekers de kans om tussendoor ook even een koffie te gaan drinken of te gaan lunchen op de Vrijdagmarkt, het gezelligste plein van Antwerpen. We communiceren dit actief aan de bezoekers.

Onze burens worden mee dé trotse ambassadeurs voor ons erfgoed en dragen die fierheid uit. Als we participatie zien als de inzet om met een bepaalde doelgroep te komen tot een sterker gedeeld eigenaarschap, dan is er binnen het museumteam een sterke intentie om zeker verder met de buurt aan de slag te gaan in de volgende jaren.

Participatie	.Feedback van en co-creatie met de buurt – klankbordgroep brede Sint-Andriesbuurt. .Samenwerking met horeca en winkels in de omgeving van het museum.
Diversiteit/inclusie	.Outreach-traject opzetten voor de WZC's, daklozenopvang en andere welzijnsorganisaties. .Welzijnstraject met de Stresskliniek.
Samenwerking	.Projecten uitzetten met buurtpartners. .Samenwerking toeristische toeleiders: reisorganisaties, Visit Antwerpen;Langdurige samenwerking met buurtscholen op meer vlakken dan enkel onderwijs.
Duurzaamheid	.We streven naar een empowerment van onze bezoekers en buurtbewoners.
Werelderfgoed/Unesco	.Inzetten van het belang van Unesco-werelderfgoed om bezoekers te motiveren om te komen. .Op vraag van Unesco benoemen we onze erfgoedfenomenen (bvb archief – brieven van Christoffel Plantin, de persen) en koppelen daar gepaste acties aan.

SD7 OD1 Het Museum Plantin-Moretus begint op de Vrijdagmarkt, we verbinden ons verder met de buurt en halen de buurt ook binnen in het museum.

Vanuit het motto, een bezoek aan Museum Plantin-Moretus begint op de Vrijdagmarkt, zitten we twee keer per jaar samen met partners en geïnteresseerden uit de buurt. Doel is om de band met de buurt te versterken door samen activiteiten te ontwikkelen waar de buurt interesse in heeft. We laten deze buurtsamenwerking langzaam verder rijpen.

We willen Sint-Andries trots maken op hun Unesco-werelderfgoed-buur. Het museum wil het unieke karakter van de buurt zichtbaarder maken. Christoffel Plantin werkte in de 16de eeuw nauw samen met de ondernemers uit de buurt, we volgen zijn voorbeeld door op dezelfde plaats samen te werken met lokale ondernemers, organisaties en buurtbewoners. Dit is ook een meerwaarde voor ons regionaal en (inter)nationaal publiek. We bieden ze de kans om op een andere manier aan toerisme te doen, *slow* en sociaal. De focus ligt zowel in het museum als in de buurt op creativiteit, meerwaarde en rust. Dit beleef je nergens anders.

We moedigen de buurt al aan actief gebruik te maken van het huis en de tuin als plaats om even te verpozen, om elkaar te treffen en samen te komen. De lokale WZC's vragen om samen met hen projecten op te zetten zodat het museum naar hen toe kan komen. De buurtpartners willen bekijken hoe we collectiestukken kunnen binden aan de buurt – zo treden we met het museum naar buiten. Onze drukfiets trekt naar de pleintjes, WZC's, sociale projecten van de buurt.

Voor evenementen werken we samen met lokale partners. We nodigen hen uit om in het museum een activiteit te ontwikkelen of om producten te leveren. Zo werkten we in het verleden al samen met de lokale boekhandel en de verpakkingsloze winkel achter de hoek. We bouwen hier op voort.

We opteren ervoor om in onze vaste communicatie duidelijk te maken dat de buurt rond het museum een unieke plaats is met een heel eigen karakter, waar bewoning en kleine creatieve winkels de boventoon voeren. Dit heel eigen karakter van de buurt sluit nauw aan bij het profiel van onze bezoekers die meerwaardezoekers zijn en de doelgroep van de kleine creatieve winkels vormen.

Meetbare actie	Indicator	Meetfrequentie
----------------	-----------	----------------

Betrekken van de buurt via vast overleg	2 x per jaar een samenkomst	2 x per jaar
Ontwikkeling acties i.s.m. met de buurt	Aantal per jaar	Jaarlijks
Hyperlokale communicatiestrategie in het marketingplan	Aantal communicatieacties per jaar	jaarlijks

SD7 OD2 Het Museum Plantin-Moretus wil de eeuwenoude banden van de Officina Plantiniana en de Moretussen met de stad en de regio zichtbaar maken.

Museum Plantin-Moretus wil de bewoners van de stad Antwerpen en de bredere regio rond Antwerpen laten kennis maken met deze unieke erfgoedsite en zijn bewoners door aandacht te besteden aan de impact van de familie Moretus in regio Groot-Antwerpen en iets ruimer. Wanneer we kijken naar de bovenlokale werking zien we dat het bovenlokale cultuurdomein aan belang wint. Voor Museum Plantin-Moretus liggen hier kansen om samenwerkingen rond cultuur op een bovenlokale schaal aan te gaan, en dit zowel via samenwerking met verschillende cultuursectoren als in samenwerking met aangrenzende beleidsdomeinen (als onderwijs, welzijn, toerisme, onroerend erfgoed...). In de hele regio zijn immers plekken, erfgoedsites (i.e. kastelen), parken en straten gelinkt aan de naam en familie Plantin-Moretus. Op veel van deze plekken zijn natuur en het onroerend erfgoed met elkaar verbonden, de ideale inhoudelijke kapstokken om een bovenlokale werking aan te verbinden. Daarbij kan desnoods ook ingehaakt worden op de ontwikkeling van het Virtueel Museum Vlaanderen, de app die vanuit de Vlaamse overheid wordt voorbereid en de erfgoedschatten van Vlaanderen via digitale wandel- en fietsroutes wil ontsluiten.

Meetbare actie	Indicator	Meetfrequentie
Onderzoek haalbaarheid en realisatie bovenlokaal project rond de Moretussen in groot-Antwerpen	Proeftuintraject	Release 2028
Verkennde contacten met culturele actoren in de betreffende gemeenten.	Overlegmomenten	2024-2025
Opmaak aanvraagdossier bovenlokale projectsubsidie	Ingediende aanvraag	2027

SD7 OD3 We versterken het imago van het museum naar het brede publiek toe door keuzes te maken en het huis en het Unesco-werelderfgoed meer naar de voorgrond te schuiven

Internationale bezoekers uit de typografische wereld, met een passie voor handdrukken, meerwaardezoekers op zoek naar unieke plekken, UNESCO-werelderfgoed-adepten kennen en vinden het museum. Het museum heeft een hoge quotering op vlak van mond-aan-mond reclame. Maar bij de lokale toeristische toeladers ligt dit huis niet op ieders lippen. Het Museum Plantin-Moretus is te weinig gekend in Antwerpen en Vlaanderen. We willen stadsinwoners en mensen uit eigen land laten kennismaken met deze unieke erfgoedsite.

We ontwikkelen een gelaagd marketingplan met een strategie om hieraan te verhelpen, organiseren een structureel overleg met Visit Antwerpen om internationale bezoekers over de vloer te krijgen en travel trade en internationale pers te bereiken.

We positioneren ons naar het brede publiek, zowel internationale als regionale en Antwerpenaren: dit is Unesco-werelderfgoed, dit is dé plek in Vlaanderen/Antwerpen waar je je kan onderdompelen in de authentieke sfeer van de 16de – 17de eeuw, dit is dé plek die unieke verhalen vertelt die aansluiten bij de leefwereld van de mensen van vandaag, dit is dé plek waar beleving centraal staat dankzij de authenticiteit van de plek. Je waant je hier écht in de 16de eeuw, dit is een beleving die voor een breed en divers publiek relevant is.

Dit moeten we meer naar voor schuiven in de benadering van de positionering en profilering van dit huis. Een bijsturing van de profilering betekent een update van het marketingplan met een gelaagde messaging die vertrekt vanuit de USP van het huis en de werkplaats. Storytelling en contentmarketing is hier het medium bij uitstek om het huis en zijn bewoners dichterbij het publiek te brengen.

We blijven meesurfen op overkoepelende events, maar ontwikkelen ook een vaste kalender zodat de bezoekers weten wanneer ze in het museum terecht kunnen voor activiteiten die passen bij hun verwachtingen en interesses. Daarin zit ook ruimte voor laagdrempelige activiteiten die de bezoeker beter in de leefwereld van het huis brengen.

Online zetten we in op een duidelijkere structuur voor de website en maken de collectie digitaal toegankelijker voor een bredere groep geïnteresseerden. Onze sociale media zijn al sterke communicatiemiddelen, maar om de brede groep geïnteresseerden te bereiken zetten we meer in op duurzame online trends/formaten op relevante kanalen die gebruikt worden door ons doelpubliek. Als onderdeel van het marketingplan, ontwikkelen we een digitale marketing strategie die flexibel en zo toekomstbestendig mogelijk is, zodat we goed kunnen inspelen op trends en het snel veranderend digitaal landschap. Met onze digitale kanalen brengen we ons verhaal tot bij potentiële fans, om de bredere massa te bereiken moeten we boeiende tijdloze verhalen brengen tot in het straatbeeld, op de (regionale) televisie,

Meetbare actie	Indicator	Meetfrequentie
Gelaagd marketingplan (internationaal, regionaal, Antwerpen, buurt) met jaarlijks actieplan	Update van strategie en uitzetten jaarlijks actieplan	Jaarlijks
Samenwerking met Visit Antwerpen verhogen dmv structureel overleg	Overleg over acties en communicatie	Jaarlijks
Digitale strategie met actieplan	Acties Evaluatie en bijsturing	Kwartaal Jaarlijks
Online communicatie	Stijgende volgers en hits	Halfjaarlijks
Aanwezig zijn kanalen (travel bloggers, enz.)	Aantal kanalen/quoting opvolgen	Jaarlijks
Vaste kalender met vast publieksaanbod, met regelmatige up-date	Evaluatie en bijsturing	Jaarlijks

SD8 Cultureel ondernemerschap

We beheren het museum vanuit een duurzame visie op cultureel ondernemerschap

Participatie	.Alle betrokkenen van de organisatie (zowel intern als extern) bevragen en betrekken over te behandelen thema's/werkingen/structuren. Inzet op meerstemmigheid en soepele overlegstructuur en -cultuur.
Diversiteit/inclusie	.We trekken samen met de stad Antwerpen de kaart om meer inclusie op de werkvloer te brengen .We zetten bij de vrijwilligerswerking actief in op aandacht voor inclusie.
Samenwerking	.Samenwerkingen stimuleren onder alle geledingen binnen de organisatie. Uitdaging is een fijnmazig netwerk ontwikkelen die kan dienen ter ondersteuning van de gehele werking. Op die manier proberen de efficiëntie en kennis te vergoten.
Duurzaamheid	.Inzetten op duurzame overlegstructuur, platformen en werkmethodes die efficiëntie teweeg brengen. .Aandacht voor duurzaamheid bij aankoopprocessen: cradle-to-cradle, lokale economie, duurzame producten, hergebruik.
Werelderfgoed/Unesco	.Alle betrokkenen dit Unesco-label laten uitdragen, een trotsheid.

SD8 OD1 We bouwen aan een flexibele, open organisatie waarbij inbreng van buitenaf een voorwaarde is.

We stemmen de flexibele en open organisatie steeds gelijk met interne noden en externe evoluties (voorbeelden hier zijn Moral imagination, Inner Development Goals (IDG's) en entrepreneurs/innovatienetwerk Vlaanderen) zodat optimalisatie wordt toegepast. De overlegstructuur behelst overleg op strategisch, inhoudelijk en praktisch niveau en de vertaalslag daartussen.

De **organisatie- en overlegstructuur** is erop gericht om samen met de collega's de werking jaarlijks te evalueren op vlak van organisatie/interne planning, de interne draagkracht, de samenwerking met de vrijwilligers, de meerwaarde van participatie en de return van samenwerking met stagiairs en buurt. Daarvoor hebben we nood aan een scherp beleid dat we per type van samenwerking in planning zetten, en jaarlijks ruimte maken voor bijsturing/creatief denken a.d.h.v. brainstorm. Bij het ontwikkelen van de strategieën houden we de vinger aan de pols om meerstemmigheid te garanderen in deze samenwerkingen. We willen hier nog verder in groeien.

We zetten blijvend in op een retentiebeleid dat erop gericht is medewerkers te motiveren, boeien en verbinden met de organisatie via opleiding, openheid en werkvreugde, fierheid, ambassadeurschap.

We zetten nog sterker in op (project)personeel vanuit de werkingsmiddelen om zo sneller in te spelen op de noden en de nodige expertise aan te trekken voor de projecten die we uitzetten de volgende jaren, we xerken nu reeds met gemiddeld 3 projectpersoneelsleden (inventarisatie, onderzoek, expo) op jaarbasis, we zien de nood om dit te uit te breiden tot gemiddeld 6 op jaarbasis, met nadruk op zorg, digitaliseren en de buurtontwikkelig. Naast projectpersoneel voor inhaalbewegingen zien we ook de nood om het team inhoudelijk en op vlak van expertise te versterken tijdens de ontwikkeling van tentoonstellingen en evenementen, voor het halen van de doelstellingen op vlak van digitalisering en het uitbouwen van een versterkte regionale en nationale werking.

Meetbare actie	Indicator	Meetfrequentie
Jaarlijkse evaluatie i.s.m. personeel	Evaluatie-verslag met acties	Jaarlijks
Ontwikkeling, verhogen deelname en bijsturing strategieën - Vrijwilligers - Stages - Participatie - Buurt	Ontwikkelde strategie	Release 2024
	Evaluatie & bijsturing	Jaarlijks
	Aantal betrokkenen	Jaarlijks
Jaarlijks brainstorm voor komend werkjaar – inzet op creativiteit	Actieplan	Jaarlijks
Inzetten op (project)personeel vanuit de werkingsmiddelen voor registratie, digitalisering en onderzoek, zorg, projectwerking buurt, stad en regio en expo		

SD8 OD 2 We hebben een heldere financiële structuur, die mee gedragen wordt door een bedachtzame financieringsmix.

De werking en profilering van Museum Plantin-Moretus vraagt, als we naar het belang van de site en de collectie kijken, om een bedachtzame financieringsmix. Die mix betekent voor ons inzetten op een verhoging van het aandeel vrijwilligers, een uitbouw van de return van de museumwinkel, de stimulering van de zaalhuur en alternatieve financiering.

Dit huis heeft een heel groot belang bij de inzet van vrijwilligers met verschillende talenten en competenties. Ze nemen ons werk uit de handen en stuwen onze werking naar een hogere versnelling. We kunnen maar een ambitieuze werking opzetten als zij een belangrijk onderdeel van die werking blijven uitmaken. We verliezen niet uit het oog de waarde van de vrijwillige kracht tegenover de investering te plaatsen zodat er sprake is van een besparing.

Omdat veel bezoekers een bezoek aan dit huis op hun bucketlist hebben staan, kopen ze graag souvenirs die het DNA van dit huis in zich dragen. De museumwinkel is een sterkhouder, om dit te blijven garanderen zetten we in op een verdere ontwikkeling, gestuurd door de verkoopcijfers van het huidige gamma. De shop versterkt de brand

(door in lijn te blijven met de huisstijl en waarden van het huis met duurzame, unieke en kwalitatieve producten) en draagt bij aan de positieve ervaring van het bezoek.

De voorbije jaren voelen we een lichte stijging van de interesse voor dit huis om er 's avonds een evenement te organiseren, dit heeft de potentie om te groeien. Ook dit betekent duurzaam werken of toewerken naar duurzame relaties.

We zien fondsenwerving niet louter als geld via sponsoring binnen halen, we willen hier kwalitatieve en duurzame trajecten aan koppelen naar een bredere groep potentiële geïnteresseerden die langdurige en gebonden schenkers worden. We willen fondsen werven met een bijzondere aandacht voor passies van stakeholders (intrinsieke motivatie en betrokkenheid vergroten) en sector overschrijdend denken (om parallelle doelen te bereiken).

Zo bouwen we tegelijkertijd aan onze positionering en bekendheid, onder andere naar verzamelaars. Deze laatste willen we sterker binden aan dit huis omdat ze ons ondersteunen met veiling alerts (beter kopen op een veiling dan bij een handelaar), langdurige bruiklenen, schenkingen, ...

Omdat inzetten op alternatieve financiering door de hele ploeg gedragen moet worden, moeten we het personeel coachen en ruimte geven om hier in te groeien. Inzetten op opleidingen, gluren-bij-de-buren en ten rade gaan bij externe experts zijn een must. Uit goede zorg voor het personeel zetten we werktijd en kost in balans met de geplande actie, we zetten in op realiteitszin en calculeren falen in.

Meetbare actie	Indicator	Meetfrequentie
Heldere financiële beheerstrategie tussen de AG en MPM bewaken	Analyse en bijsturing	Jaarlijks
Evaluatie input begeleiding vrijwilligers versus output	Meting en analyse	Release 2024
Verkoop museumshop	Analyse cijfers	Jaarlijks
Zaalverhuur	Analyse cijfers	Jaarlijks
Strategisch plan voor alternatieve financiering (met acties)	Actieplan jaarlijkse evaluatie en bijsturing	Opmaak plan: release 2024 nadien jaarlijks evaluatie

Begrippen & systemen:

ADLIB: het inventarisatiesysteem voor de erfgoedobjecten van Museum Plantin-Moretus

AAT: Art & Architecture Thesaurus®, meest volledige en gebruikte thesaurus voor het beschrijven van erfgoed, meer bepaald voor objectnamen, objectcategorieën, materialen en technieken.

ARCHIVSPACE/ARCHES: is de open source archiefinformatiebeheerapplicatie voor het beheren en toegankelijk maken van archieven, manuscripten en digitale objecten via het web.

BROCADE: het inventarisatiesysteem voor oude drukken en boeken van Museum Plantin-Moretus

COMITES LATENTES: het project Comites latentes ('verborgen vrienden') maakt verborgen handschriften in Vlaamse collecties zichtbaar via de MMFC-methode en -databank.

CULTUURVRIENDEN: een project waarbij scholen de handen in elkaar slaan en jongeren laatste graad secundair onderwijs zes maal per jaar samenbrengen met jongeren met een meervoudige beperking rond cultuurbeleving in Museum Plantin-Moretus

DAMS: een digital assets managing system - de beeldbank van Musea en Erfgoed Antwerpen

VIRTUEEL MUSEUM VAN VLAANDEREN: het virtuele museum wil het wijdverspreide Vlaamse erfgoed verbinden in digitale verhalen over de geschiedenis en cultuur van Vlaanderen

FLANDRICA: ontsluiting bibliotheekcollecties, platform beheerd door de Vlaamse Erfgoedbibliotheek

GOOGLE ARTS & CULTURE: platform voor digitale ontsluiting van erfgoed waarbij het materiaal aangeleverd wordt door de erfgoedbewaarders

GOOGLE BOOKS: digitaliseerde een 10.000 oude drukken van het museum en ontsluit dit via hun platformen

IIIF: International Image Interoperability Framework is een set van open standaarden die archieven, bibliotheken en musea gebruiken om digitale beelden en metadata over hun collecties te beheren en uit te wisselen. IIIF is ontworpen om een aantal problemen op te lossen die zowel instellingen als gebruikers ondervinden.

IMPRESSED BY PLANTIN: een laagdrempelige beeldbank met eenvoudige zoekingen, in eerste fase gelanceerd met de houblokkencollectie van Museum Plantin-Moretus

IPARC: International Platform for Art Research & Conservation CVBA

KLIMAATNETWERK NEDERLAND: Klimaatnetwerk van Instituut Collectie Nederland (ICN) brengt onderzoekers vanuit verschillende disciplines samen om op een geïntegreerde manier vraagstukken rond het museale binnenklimaat (in historische huizen) te verbeteren

MMFC: Medieval Manuscripts in Flemish Collections, databank voor middeleeuwse handschriften

OFFICINIA PLANTINIANA: de naam van de drukkerij gesticht door Christoffel Plantin

PERSONAE: een methodiek om doelgroepen van je publiek beter te leren begrijpen en hun noden voor, tijdens en na een bezoek in beeld te brengen

PLANTIN PRESS ONLINE: diepgaande bibliografische beschrijving geven van alle uitgaven die Christoffel Plantin (ca. 1520-1589) heeft gedrukt en uitgegeven. Het bevat verwijzingen naar zijn typografisch materiaal, zijn correspondentie en het Plantin-archief in Antwerpen, en links naar digitale reproducties. Dit open-access onderzoeksinstrument bevat de laatste bibliografische bevindingen en linkt naar alle bewaarde materiële objecten in de collecties. De dataset wordt voortdurend bijgewerkt en aangevuld door specialisten van het Museum Plantin-Moretus in Antwerpen. We integreren citizen science, wat betekent dat we gebruikers uitnodigen om alle aanvullende informatie te verstrekken die deze bibliografie zou kunnen verbeteren, dit onder redactie van het museum

PRIJS FRANS DILLE: prijs ter bevordering van de grafische technieken, om de drie jaar uitgereikt aan recent afgestudeerde grafici

STCV: Short Title Catalogue – een internationaal platform dat alle vroege drukken uit Vlaanderen oplijst

WORLDCAT: WorldCat is de grootste bibliografische databank ter wereld. Meer dan 72.000 bibliotheken uit meer dan 90 landen werken er samen aan één gemeenschappelijke online catalogus

FAIR: vindbaarheid, toegankelijkheid, interoperabiliteit en herbruikbaarheid

UNESCO MEMORY OF THE WORLD heeft tot doel om het documentaire erfgoed van de wereld beter te bewaren, universele toegang tot het documentaire erfgoed wereldwijd mogelijk te maken en het grote publiek bewust te maken van het belang van het documentaire erfgoed

Samenwerkingsverbanden en -partners

ATLAS: integratie & inburgering Antwerpen biedt informatie en ondersteuning aan anderstalige nieuwkomers en organisaties uit de stad Antwerpen – we organiseren i.s.m. projecten voor NT2

AEPM: Association of European Printing Museums, Museum Plantin-Moretus is actief betrokken

COMITES LATENTES: Het project Comites latentes ('verborgen vrienden') maakt verborgen handschriften in Vlaamse collecties zichtbaar via de MMFC-methode en -databank.

DEMHIST: Internationale vereniging van historische huizen onder de koepel van de International Committee of Museums (ICOM)

GRAFIXX: het festival voor de grafische kunst georganiseerd door de Studio in Antwerpen

INTERNATIONAL ADVISORY COMMITTEE FOR KEEPERS OF PUBLIC COLLECTIONS OF GRAPHIC ART: Museum Plantin-Moretus is secretaris van dit samenwerkingsverband van de 50 grootste prentenkabinetten van de wereld, ze organiseren elke 2 jaar een bijeenkomst

DOTATIEFONDOS VOOR BOEK EN LETTEREN VZW: Mecenaatsfonds om aankopen en restauraties te ondersteunen

Meemoo: het museum is contentpartner die bronnen aanlevert voor digitaliseren, zodat wij het op onze eigen kanalen ontsluiten en meemoo op hun kanalen ontsluit

NEDERLANDSTALIGE PRENTENKABINETTEN: een informeel platform opgericht door Museum Plantin-Moretus om kennis te delen tussen Prentenkabinetten in Vlaanderen, Brussel en Nederland.

PLANTIN INSTITUUT VOOR TYPOGRAFIE (PIT): is gevestigd in Museum Plantin-Moretus en organiseert lessen in Typografie en drukwerk en expertclasses Typedesign en boekontwerp, sterk internationaal bereik.

RUUSBROEC-GENOOTSCHAP: gevestigd in de UA, bewaren een grote collectie oude drukken, prenten en koperplaten rond de Jesuïeten-gemeenschap in Antwerpen, een flankerende collectie voor Museum Plantin-Moretus en EHC.

SINT-ANDRIES LEEFT: buurtpartners die actief betrokken wordt in de communicatie naar de buurt

UANTWERPEN opleiding Publieksgeschiedenis: we betrekken hen actief in het archiefonderzoek naar de bedrijfs- en woongeschiedenis in de Officina Plantiniana om samen verhalen te bouwen voor het publiek

VLAAMSE ERFGOEDBIBLIOTHEKEN VZW – trekker van verschillende ontsluitingsprojecten waar Museum Plantin-Moretus vanuit de aard en belang van de collecties in participeert

VRIENDEN VAN HET MUSEUM PLANTIN-MORETUS VZW: dragen het belang van het Museum Plantin-Moretus uit, springen bij tijdens de organisatie van evenementen, signaleren veilig opportuniteiten, nemen nevenprojecten op die het museum niet kan programmeren (ie boekvoorstellingen, lezingen edm...), brengen sympathisanten samen...